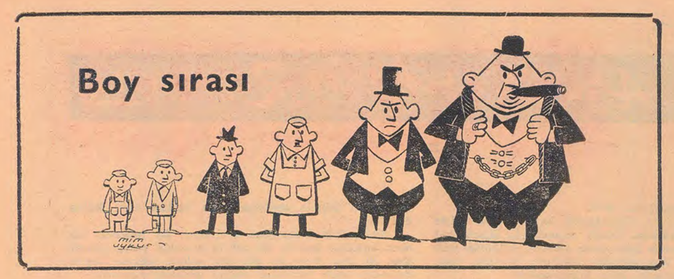

ALMAN

DÜNYA MİZAHINDAN ÖRNEKLER

Evlenme teklifi

Yazan: Ralph URBAN
Tercüme eden: Münip KORUYAN

Genç adam, apartman dairelerinden birinin kapısı önünde durdu. Şaşkınlık tan ne yapacağını bilmez bir hal de, bir müddet etrafına bakındı. Sonra azımkâr bir şekilde içini çekerek zile bastı. Enerjik tavırlı bir kadın kendisine kapıyı açtı ve ne istediğini sordu.

Ziyaretçi:

— İsmim Braunmüller, diye rek kendisini takdim etti; gözlerini hafifçe kıstı; sonra birden açtı ve

— Sizden, kızınızı bana vermenizi ricaya geldim, dedi.

Kadın, delikanlıyı keskin bakışlarla bir an süzdükten sonra:

— Ya, öyle mi, öyle mi, dedi, yabana atılır birşey de değil hani. Lütfen beni takip edinizl

Bay Braunmüller, kadının karşısında, üzeri beyaz bir örtü ile kaplı petus koltuğa oturur oturmaz, hafifçe öksürdü ve ciddî bir eda ile söze başladı:

— Efendim, ben Mizzi'yi seviyorum, Mizzi de beni seviyor. Bu sebeple, nihayet evlenmeye karar verdik. Anne tarafının. Mizzi'yi Bay Huber ile evlendirmek arzusunda olduğunu biliyorum; çünkü onun bir yiyecek mağazası ve emin bir istikbali var. Bunun için Mizzi, benim gelirim uygun bir seviyeye varıncaya, yani sizin karşınıza çıkacak bir duruma gelinceye kadar, nişanlandığımızı gizli tuttu. Binaenaleyh, vaziyet artık bu raddeye gelmiştir; zira, şimdi net olarak elime iki yüz seksen geçiyor. Biraz birikmiş param ve odaları ile dörtbaşı mâmur bir mutfaktan ibaret bulunan küçük, fakat kendi malım olan bir evim var. Şu halde, me sut bir izdivaç için gerekli bütün şartlar mevcut.. Ben, yalnız örnek bir koca değil, aynı zamanda, seven bir damat da olmak istiyorum. Bunun için, pek sayın bayan, sizden rica ediyorum, sakın kalbinizden kötü şeyler geçirmeyiniz ve kızınızı bana veriniz.

Ara sıra, başını hafif hafif salıyan kadının çehresi, şu anda azımkâr bir ifade almıştı. Niha yet:

— Bütün bunlara rağmen, size kızımı maalesef veremiyeceğim, Bay Braunmüller.. dedi.

Genç adamın yüzü, bir anda soldu sarardı, âdeta bayılıyormuş gibi:

— Peki ama, neden veremezmişsiniz? diye bağırdı.

Kadın, ciddî ve düşünceli bir tavırla:

— Bunun bir sürü sebebi var. Diyerek izah etti:

— Evvelâ, bana pek genç ve acemi görünüyorsunuz; bir erkek, karısının kendisine güvenle bakabilmesi için, ondan birkaç yaş büyük olmalıdır. Size henüz tamamen yabancı olan hayat tecrübelerine de sahip bulunmalıdır. İkincisi: Samimî olarak söyliyeyim, geliriniz bana pek müteva zı gördü. Üçüncüsü: Bana, haklı bir izdivaç için pek az kuvvetlisiniz gibi geliyor. Ve dördüncüsü: Benim kızım filân yoktur. Mizzi'nin annesi öteki tarafta oturuyor; bunun için bir dahaki sefere zili iki defa çalın.

Zübük

Pazartesi günleri çıkar haftalık siyasî mizah gazetesi * Sahibi ve yazı işleri yönetmeni: Meral NESİN * Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL * Telefon: 22 58 04 * Abone: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir * İlân: Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır * Gönderilen yazı ve karikatürler yayınlansın, yayınlanmasın geri verilmez * 50 kuruş, geçmiş sayılar 75 kuruş * İstanbul'da Vatan Gazetecilik ve Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır * 13 Ağustos 1962 SAYI : 28

Neler dediler?

Sarışın Bomba'nın intiharı bütün dünyada büyük üzüntü yaratmıştır. Aşağıda, Marilyn Monroe'nun intiharına memleketimizde çok üzülenlerden birkaçının bu konudaki düşüncelerini okuyacaksınız.

Meşhur figüran namzetlerimizden Holivut Kenan ne dedi:

GAZETELERDE Marilyn'in intiharına sebep olarak birçok uydurma hâdiseler yazıldı. Halbuki intiharının asıl sebebi aramızdaki derin aşk ve birbirimize kavuşamamızdı. Ben ona bir profilden bir de cepheden iki resmimi göndermiş ve gayet iyi İngilizce bilen arkadaşım Barmen Ali'ye bir de mektup yazdırıp yollamıştım. Resmimi görür görmez bana âşık oldu. «Acele buraya gel, evleneliim» diye bana cevap yazdı. Bir türlü yol parasını tedarik edip gidemedim. Bugün yarın diye salladım. Son mektubunda, Cumaya kadar gelmezsen kendimi intihar edeceğim, diye yazmıştı. İşte intiharının asıl sebebi bu hasretliktir. Marilyn Monroe, benim için kendini intihar eden dördüncü kadındır.

Hüsniyaanım Teyze ne dedi?

VAH vah... Pek üzüldüm. Güzel taze idi. Boynu altında kalsın, hep bu erkek milleti yüzünden... Erkek gibi olamaz olsunlar inşallah... Benim de başımdan yedi nikâh geçti, bu sekizincisi. Tıpkı Mar'incim gibi erkekler benim de kıymetimi bilemediler. Zâten güzellerin talihi olmazmış, derler ya çok doğru... Güzel çıksın bizimkinin gözü hep dışarılarda. Bu da benim mevtime sebep olacak. Bakın, şahit olun, ben de Mari Munri gibi günün birinde hayata doymadan gençliğime kıyarsam, bilin ki kaatilim kocam olacak herifdir.

Manav Recep Elibol ne diyor

ÜZÜLMEŞİNE çok üzüldüm yanı... Ölümle intikam alınmaz âbi.. Lâkin bu kadın hakketti. Neden dersen, bak, anlatayım. Ben bunun bir filmini gördüm, görmüle içime bir ateştir düştü. Lâf değil, başbayağı çıra gibi yanıyorum. Gözüm iş mış görmez oldu. Yemeden içmeden kesildim, iğne ipliğe döndüm. Eksik olmasınlar arkadaşlar «Recep oğlum, sen bu karıyla evlenmezsen mortiyi çekersin.» dediler. Evleneceğim evlenmesine ama kadın hıristiyan milletinden. Arkadaşlarım tanıdığı bir İngilizce istidacı varmış. Ona gittim, Marılın'e bir mektup yazdırdım; dedim ki «Seni alır familyalığa kabul ederim ama bir şartım var: eğer dinini değiştirir, hak dinini kabul edersen...»

Cevap bile vermedi. Ama ne oldu, intihar etti işte... Halbuki müslüman olup da zevcem olsaydı, şimdi Horhor'daki evlimizde ne güzel oturacaktık... Yazık!

Orta ikiden belgeli Aylâ Işılışıl ne diyor?

ÖYLE üzüldüm ki günlerdir ağlaya ağlaya gözlerim kan çanağına döndü. Ben Marlin'e hayranım. Bende dört albüm dolusu resmi var. her gün açar açar bakarım. Artık yüreğim kaldırmıyor da bakamıyorum resimlerine... Ah ne güzel intihar etti... Herkes arkasından ağlıyor, gazeteler resimlerini basıyorlar. İnsan intihar edince işte böyle etmeli. Yıldız olmak için evden kaçarken «Beni aramayın, intihar ediyorum» diye anneme mektup bıraktım ama, intihar edemedim. Arkamdan bu kadar kişinin ağlıyacağını bilsem hemen intihar ederim. Ama O'nun yaşına gelmem için önümde daha on sekiz sene var. O zamana kadar ben de onun gibi bir meşhur olsam, bilirim yapacağımı...

Sâhir Bey ne diyor?.

NEEE!.. Yine mi eşkiyalar turist kaçırıp öldürdü!.. Siz şu çantama göz kulak olun da çalmasınlar, ben şu eşkiyaları kovalıyayım bari... «Turistlere dokunmayın, ayıp olur» diyoruz, anlatamıyoruz... Hem de artistmiş.. Nasıl? Bizim eşkiyalar değil mi?.. Haaa, intihar etmiş.. O başka... Vah vah.. demek ortada kaatil matil yok. Bizi alâkadar etmez. Biz koalisyonun devam edeceğine, plânın yürüyeceğine inanıyoruz; İnönü sağ olsun...

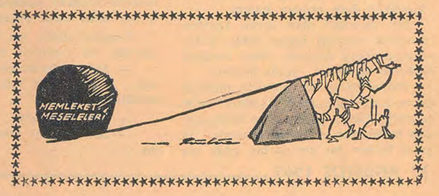

Bize gelen yayınlar

TÜRK SOSYALİZMİNİN İLKELERİ

Yazan: Hilmi Özgen — 48 sayfa, 2 lira — ANKARA 1962

İstatistiklere dayanarak, sosyalist bir açıdan birçok gerçekleri aydınlatan bu önemli kitabı okurlarımıza salık veririz.

EN GÜZEL AMERİKAN FIKRALARI

Derliyen: Altan Akgün — 62 sayfa, 2 lira kitapta birçok güzel Amerikan fıkraları derlenmiştir.

DÜNYANIN EN GARİP OLAYLARI

Hazırlıyan: Necdet Zümrütdal — Üniversal Yayınları — P.K. 888 İstanbul — 64 sayfa, 100 krş.

KIMIL — Yazan: Musa Anter Yazarın doğu illeriyle ilgili olup mahkemeye verilip beraat eden yazıları — 80 sayfa, 3 lira — Adres: Emin Âli Paşa Cd. 10. Suadiye, İSTANBUL

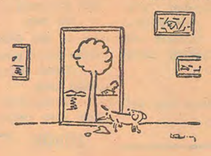

Zübük

İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

Marko paşa

NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

Açık oturumda konuşan Zübük dedi ki:

"tttpprzzz..., çççtzşşştt hdddrrzzrrz"

Okmeydanı, 13 (Özel sekreteri miz bildiriyor) —

Bugün Okmeydanında yapılan açık oturumda, sayın Zübük çok enteresan açıklamalarda bulunmuştur. Açık oturumun mevzuu «İbişle Memiş, mahkemeye gitmiş, mahkemeleşmişler mi, mahkemeleşmemişler mi?» idi. Sayın Zübük, bu mevzuda çok enteresan olan aşağıdaki konuşmasını yapmıştır:

«Muhterem arkadaşlar! Tabii... ederse midir?. Çünkü, her sahada... zannetmem.. görüşmüşüm mü?.. bugün.. dır mıdır?. İnanı yorum.. mıdır?.. dır..

İşte, her meseleyi açıkça anlattım. Hâlâ anlaşılamamış, karanlıkta kalmış bir nokta kaldıysa, sorunuz. cevaplandırayım.»

Bunun üzerine «İçtinap» gazetesi mümessilinin, «İşsizlik nasıl önleneck?» sirküsünü sayın Zübük şöyle cevaplandırmıştır:

— Bu, hükümetin bileceği iştir. Geçenlerde yolda giderken, hükümete rastladım, «İşsizlik var mı?» diye sordum. Hükümet bana yemin ederek işsizliğin olmadığını söyledi.»

«Ha Bereket» gazetesinin mümessili de «Vergi reformu olacak mı?» diye sormuş, sayın Zübük, şu cevabı vermiştir:

«Bu, hükümetin bileceği iştir. Birkaç gün önce bir Maliye Tahsil Şubesine gittim, şube müdürüne, «Vatandaşların vergilerden şikâyeti var mı?» diye sordum. Şube müdürü, «Vatandaşın vergilerden hiçbir şikâyeti yoktur, fakat bizim vatandaşlardan şikâyetimiz var» dedi. «Nedir?» dedim. «Vergilerini ödemiyorlar» dedi.»

«Mirsad» gazetesinin mümessili iştir. Bu mevzuu da tüccarlarımızla konuştum. Bana, «Hayat pahalılığı yoktur» diye teminat verdiler.

«İbbar» gazetesinin mümessili, de Antidemokratik kanunlardan Ceza Kanununda ki 141 ve 142 nci maddelerin kaldırılıp kaldırılmıyacağı sorusuna, şu cevabı almıştır:

— Bu, Musta Beyin bileceği bir iştir. Geçenlerde bu mevzuu bir Emniyet Müdürüne sordum. de «İşçi davası ele alınacak mı?» diye sormuştur.

Sayın Zübük, bu suali şöyle cevaplandırmıştır:

— Bu, hükümetin bileceği iştir. Bu sabah bir fabrikatörümüzle konuştum. «İşçilerin sizden bir şikâyeti var mı?» dedim. «Hayır, işçilerimiz bizden memnundur» dedi. Çok sevindim.»

«İttihad» gazetesi mümessilinin kiraların indirilmesi mevzuunda kı sorusuna da şu cevabı vermiştir:

«Bu, Süleman Beyin bileceği iştir. Geçenlerde dört büyük apartman sahibi olan bir vatandaşa, «kiracılarınızın kiraların yüksek liğinden bir şikâyetleri var mı?» diye sordum. «Onların yok ama, bizim onlardan var» dedi. «Ne dir?» dedim. (Kiraları yükseltmemize itiraz ediyorlar ve kiraları nı da zamanında ödeyemiyorlar) dedi.»

Hayat pahalılığı konusunda soran «Temcit» gazetesi mümessiline, şu cevabı vermiştir:

— Bu, Amerika'nın bileceği Bana şöyle dedi: (Her maddeye zam yapılmış, yalnız uzun zaman danberi 141 ve 142 nci maddelere zam yapılmamıştır. Bunlar eskisi gibi yine 141 ve 142 olarak kalmıştır. Bu maddelere de zam lâzımdır; sermayesini bile kurtaramaz oldu. Bu maddelerin hiç olmazsa, en az 1141 ve 1142 yapılması icap eder.)

«Cemaziyülevvel» gazetesi mümessilinin sorduğu «Ne zaman kalkınacağız?» sorusuna, şu karşılığı vermiştir:

— Bunu ancak Allah bilir... Bu meseleyi geçende bir Amerikalı dostumla konuştum, Bana «Azıcık birşey kaldı, nerdeyse kalkınacaksınız..» dedi. Çok memnun oldum.»

Plânlama işini soran «Cartiyet» gazetesi mümessili de, şu cevabı almıştır:

— Bunu Markopaşa bilir.

Geçenlerde Markopaşaya sordum, «Eli kulağında» dedi.

Açık oturumun sonunda, İbişle Memiş'in hâlâ mahkemeleşmemiş olduklarını sonucuna varılmıştır.

(Foto Zübük

Amerikalı Sarışın Bomba'nın ölümü. Türk gazetelerini günlük konularının en büyüğünden yoksun bırakmıştır. Resimde, Marilyn Monroe'nun seks silâhlarından bir çift bombası görülmektedir.

On yılda 23 film çevirerek Holivut patronlarına iki milyar Türk lirası kazandırmış olan Marilyn Monroe'ya doymak bilmez Holivut sermayesi intihara sürüklemiştir.

Ölümünden birkaç hafta önce 36 ncı yaş gününü kutlarken söylediği şu güzel sözler, Marilyn Monroe'nun göğsünde taşıdığı iki bombadan başka, kafatasında da beyni olduğunu anlatmaktadır:

— «Şöhret gelip geçiyor, Güle güle şöhret; beni de ziyaret ettin gidiyorsun. Senden hoşnudum.

«İnsan kendini nefes nefese koşarken birden bire «finiş» hattında buluyor ve birinci geldim diyerek sevinçle göğüs geçiriyor. Fakat sonra bir bakıyorsunuz ki, yarış bitmemiş, yanılmışsınız... Sonra yarışa yeni baştan başlıyorsunuz.»

Bu konuyla ilgili anketimiz sekizinci sayfadadır.

BAŞYAZI

Rakamlar Konuşmalı

Maalesef, öyle bir karmakarışıklık içindeyiz ki; artık söz ayağa düşmüştür; önüne gelen konuşuyor, eline kalemi alan aklına geleni yazıyor. Bu vaziyet karşısında millî meselelerimizi vuzuhla görmek imkânı bütün bütün kaybolmuştur.

Kimisi plânlama üzerinde duruyor, kimisi yatırım, kimisi hızlı kalkınma veya dış yardım mevzuuna ehemmiyet veriyor. Bu disiplinsizlik ve metodsuzluk muhterem halkımızın zihnini bütün bütün karıştırmaktan başka bir işe yaramıyor.

Halbuki ilmî usûlle ve rakamlarla izah edilise, mesele vuzuh kesbedecektir.

Hakikaten, ilmî olarak rakamlarla izah edilince, mesele gayet basittir. İşte biz, bunu yapmağa çalışacağız.

Evvelâ nüfusumuz yüzde üç artmaktadır. Buna mukabil, millî gelirimiz ise yüzde iki azalmaktadır. Demek ki bizim yüzde yedi nisbetinde kalkınmamız icap ederki, bunun için yüzde yedi yatırım iktiza eder. Millî gelirimizin yüzde altmışını temin eden maaşlı ve ücretliler ise, millî gelirden ancak yüzde on dokuz nispetinde pay almaktadır.

O halde, ne yapmalıyız? Şimdi de onu izah edelim: Yüzde yedi yatırımı, yüzde üç nüfus artışıyle zarbedip, dört de taksim etmeli, bakiyeyi yüzde on dokuzdan çıkarır, yüzde beşe bölerseniz ne kalır? İşte bütün mesele buradat. Elde kalana yüzde altmış ilâve edip iki onda üç ile zarbettikten sonra, yüzde üç buçuğa taksim edelim, ne çıkar? Çıkanı on senede yüzde 980 nispetinde artan hayat seviyesine ce medersenız, buna yüzde üç nüfus artışını da ilâve edip, yirmi beşten tarh eder, sonra yüzde on dokuzla zarbederseniz, işte o zaman bizim bugünkü durumumuz aydınlanır ve meydana çıkar.

Görülüyor ki mesele, bu kadar basittir. Fakat hiç kimse, bu şekilde ilmî olarak rakamlarla meselelerimizi, her nedense izah etmiyor.

Bizce, lâf kalabalığına getirmeden, rakamlar konuşmalıdır. Ve görülecektir ki rakamlar konuşursa, sıfıra sıfır, elde var bir neticesine varılır ki, vaziyetimiz hiç de fena değil demektir. Sayın Başvekilimiz İsmet Paşa'nın söyledikleri de bundan başka birşey değildir.

Millet ekmek, su istemiyor, af istiyor!
(Şinasi Osma ve Ortakları)

— Garson! Getir yarım porsiyon af!

AZ ÜZ CİTTİK CİTTİK AZİZ NESİN

AMAN PAŞAM!

İnönü, Devlet Plânlama Teşkilâtı elemanları için şöyle demiş:

«Kudretli devirlerimde bu elemanlar benim elimde yoktu. Olsaydı benim yenemiyeceğim güçlük kalmazdı.»

Aman Paşam, aman Paşam!.. Bu sıkıntılı zamanlarda insanı zorla güldürüyorsunuz.

Sizin kudretli zamanlarınızı da biliriz; O zamanlar, şimdi özlediğiniz elemanları hapishanelere attırmıyor muydunuz? Ne elemanlar, ne elemanlar «El' amaaan!» diye bağıra bağıra çürüyüp gittiler

Pek beğendiğiniz Devlet Plânlama Teşkilâtının elemanları — yaşları uygun olsaydı da — şimdi söylediklerini örneğin 1946 da söyliyebilmiş olsalardı, acaba halleri nice olurdu?

En iyisi eski defterler hiç açılmasın. «Hafıza — 1 beşer nisyan ile malûldür» denildiyse, bu kadar da değil...

Siz, Türkiyenin büyük politikacısı ve en büyük adam harcıyanısınız. Eski kudretinizin şimdi elinizde, daha doğrusu partinizin elinde olmayışı da eski iktidarınızın büyük bir siyasî hovardalıkla bozuk para gibi doğru söyliyenleri harcamasındandır. Bu politikanın sonucu, ortalığı politika madrabazları, siyaset karaborsacıları doldurdu; hâlâ da onlarla dolu...

Devlet Plânlama Teşkilâtının elemanları ne şanslı insanlarmış ki, kudretli devirlerinizde elinize geçmemişler; geçenlerin ne olduklarını çok iyi biliriz

Bütün DPT elemanlarına geçmiş olsun.....

Beyefendi, bir karış aşağı basın

İçeri ayağımı atar atmaz herkes ayağa kalktı. Utancımdan ne edeceğimi, ne yapacağımı şaşırdım. Baktım olacak gibi değil, ellerimi arkaya atarak ortalıkta dolaşmağa başladım. Ah bu utanmak, bu utanmak başka-tam size göre...

Sustum, herif saçma konuşuyor. Adım Yahya Cemil.. Bir başkası yanındakine,

— Atom Profesörü Recep Şaban!.. dedi. Yerli Anştaynı!.

Konuşanın solundaki,

— Murtaza Bey, oooo!.. Ayakta kaldınız efendim, buraya otursanız! diye yer gösterdi.

Karşımda ezilip büzülen bir Bay,

larında olsa biraz! Bütün gözler üzerimde. Ahhaaaahhh, durmadan volta atıp duruyorum... Şık giyinmiş bir Bey.

— Fettah Bey! dedi. Lütfen söyle buyurun.. Yoo, ama vallahi darılırım. Aman beyefendi burası fabrikası bu.. E, daha ne var ne yok? Benim iki günden beri başım çatlıyor, inanır mısınız... Her ne kadar memleketimizde okuma yazma bilmiyenler yüzde 80 oranında ise de, siz yine dalganıza bakın. Atom bu atom rektörü yok mu, hele imâlâta başlasın da siz seyredin gömbürtüyü. Pek değerli prafesörler, âlimler! Vagon fabrikasında otomabil yapan ülke, atom fabrikamızda neler yapmaz? Meselâ şeker fabrikasında araba vapuru, Çimento fabrikasında tepkili uçak, atom fabrikasında da bol bol kalem traş yaparız. hepinizi hörmetle selâmlarım iki gözüm biliginler.»

Bir homurdanma başladı. Kürsünün dibindeki adama,

— Sayın âlimlere birer külâh leblebi ikram edin, diye emir verdim.

Kürsüden iner inmez hemen etrafımı aldılar. Bir bilgin.

— Sizi tebrik ederim, dedi. Nutuk bu kadar asılınır...

Gülümsedim Önümdeki,

— Ömrümde böyle güzel tarak fabrikası görmedim, dedi.

Ak saçlı bir âlim.

— Lüpçüler sağa geçsinler! diye bağırdı.

Bir başka bilgin.

— Sayın atom severler, dedi şimdi atom rektörünü çalıştıracağım..

Önündeki tabladaki düğmeye basıp, bir daha bastı. Rektör bir türlü çalışmadı.

Hademe.

— Beyefendi, dedi, bir karış aşağı basın!

Nereye?

— Şuraya basın!...

Sayın âlim, bir türlü düğmenin yerini bulamadı. Bu duruma çok canı sıkılan Yüksek Atom Kürsüsü Direktörü Kılıç Yusuf söylenerek söylene geldi. Düğmenin birine bastı ve havalarda uçmağa başladı. Atom kazanına çarpıp aşağı düştüğü vakit,

— Bu nanmasız makinede kacak var! dedi.

Bir misafir.

— Hiç uğraşmayın, dedi. iki hamal çağırın, bu makineyi hemen calıştırırlar..

Çok uğraştı ama Rektör bir türlü çalışmadı.

Yemek salonuna geçiliyordu, bir dehâ.

— Torpil fabrikamızın yerine bir de atom fabrikası açıldı, dedi. Eskiden «dayı» idi, torpil oldu, şimdi de atom oluacak..

Şakir BALKI

ŞAKİR BALKI

— Selman bey, dedi, tören baslamak üzere.. Gec oldu ama, nihayet atom fabrikasını açıyoruz, beyefendicîğim. Ne mutlu bizlere!..

Durum anlaşıldı, burada tören var. Etrafımızdakilerin hepsi bilgin olsa gerek. Eee, kolay mı bu, atom fabrikası açıyoruz. «Ülen, senin ne işin var böyle yerlerde?» diyeceksiniz. Haklısınız. Ambarcı İdristen elli kâğıt alacağım vardı. onu istemeğe gelmiştim..

Kerli ferli bir bilgin yanıma sokularak,

— Açış konuşmasını sizden rica ediyoruz, dedi.

Sinirimden gülerek.

— Hazırlıklı değilim, dedim.

— Aman beyefendi...

— Hazırlıklı olsam....

— Bir iki söz, hocam!...

— Olmaz, hazırlıklı...

— Rica ederiz..

— Hazırlansaydım..

İtişmeğe başladık. Nasıl oldu bilmiyorum, bu itiş kakış arasında kendimi kürsüde buluverdim. Alkış, alkış... Alkış bu kadar olur. Tüm bilginlerin gözleri bende.. «Bu kadar alkış yeter» dercesine iki elimi havaya kaldırdım. Alkış büsbütün arttı. Hey Allah. ne söylesem, ne anlatsam? Önümdeki bardaktan bir iki yudum su içtim, ama aklıma yine bir şey gelmedi. Bir yudum, bir daha.. Baktım papuç bağlı, gözlerimi yumarak.

«— Çok yüksek haziruni.. diye bağırdım, yüksek fikir ve zikirlerniz sayesinde bu Atom fabrikası da calışacaktır. Şunu iyi bilmeliyiz ki, şu andan itibaren memleketimiz Atom Çağına ayak atmaktadır. Ne kadar iftihar etsek azdır... Birbirimizi tebrik edebiliriz. Atom Çağı demek, Bundan sonra tezek kullanmak, cıra yakmak, gecekonduda yaşamak yok. Yarım kilo atom, bu işlerin kökünc kibrit suyu ekecektir. Atom fabrikamız memleketimize uğurlu, başarılı olsun! Hadi bana eyvallah..»

Kürsüden iniyordum, bir âlim.

— Nutka devam, dedi, büyüklerimiz henüz geldiler...

Elimi kolumu sallıyarak,

— Muhterem bilginleri!.. dedim, içinizden bâzı kimseler «nemize gerek gümüşten zurna» diye düşünebilirler. Ayıptır yahu. İnsan böyle düşündür mü? Biz atomsuz yaşıyabilir miyiz? Hayır. Meselâ. Resmî yatakhanelerde «bugün olmaz, yarın gel. Altı ay sonra bir defa uğrarsanız fena olmaz. Bu işi çıkarırım ama yüzde onbes kesirim.» sözleriyle karsılastınız mı? Gelsin yüz gram atom.. Atom Çağı demek idare — i maslahat değildir. Gösterişten hoşlanmıyan memleket atomsuz yan gelip yatamaz. Ben ömrümde bu kadar temine iş yapan ülke görmedim»

Sermayem tükendi. Çevremdekiler,

— Nutuk isterizi dye seslenmeğe basladılar.

Durmadan su içiyordum. Hani denize düşen yılana sarılır ya. bende suya sarılıp duruyorum. İçim dışım su oldu ama aklıma bir şey gelmiyor. Halbuki ben neler bilirdim... Kızararak.

— Sayın bilginler, hosgeldiniz! Belki içinizde «Atom fabrikası bizim nemize? Daha doğru dürüst bir helâmız yoks diye düsünen siyrl akıllı kimseler cıkabilir Bunlara sakın aldanmayınız. Biz bu atom fabrikasını nicin kurduk? Önce bunu düşünmeliyiz. Bu atom fabrikası calısır calısmaz helâ işlerimiz sıp diye yoluna girecek. Bise matrak gelivor ama. atom demek medeniyet demektir. Muhterem âlimleri sizlere soruyorum: altı kere altı kaç? On iki değil mi? İşte atom teorisi de bu on ikinin içinde gizlidir. Sizin gibi bilginlerle memleket ne kadar iftihar etse yine azdır. Yahu, beni mest ettiniz be.. Bizde ilk atom hareketleri Tanzimat Fermaniyle baslamıştır. İnce zampara Deli İbrahim paşa olmamış olsaydı, atomun a harfini dahi öğrenemezdik. Hey gidi heey, kim derdi ki biz de atom ileriyle uğraşacağız. Hepinizi hörmetle selâmlarım..

— Alkış durur durmaz yine basladım:

— Pek sayın âlimleri!.. Sizlere kucak kucak selâmlar getirdim. Nasılsınız? Allah iyilikler versin.. Daha nasılsınız bakalım? Atom

BASIN İLÂN KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

20 Temmuz 1962 gün ve 11159 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 14 numaralı Genel Kurul Kararı'nın dergilerle ilgili maddeleri aşağıdadır:

Madde 47 — 195 sayılı kanunun 43 üncü maddesiyle yayınlanabilme esasları tarif ve tesbit edilen (Genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler. köyler ve İktisadî Devlet Teşekküllerî ve sermayesinin yarısından fazlası kamu hukuku tüzel kişilerine ait bulunan teşekküllerle, kanunla kurulan sair müessese lerin veya bunların iştiraklerinin vereceği hususî ilân ve reklâmlar ile Kurumun ilân ve reklâmlarını yayınlıyabilecek fikir ve sanat dergileri ile sair mevkutelerin Türk dilinden gayrı dille yayınlananlar dahil), aşağıdaki maddelerde yazılı özellikleri haiz olmaları, bu ilân ve reklâmları yayınlama talebinde bulunanları ve Basın İlân Kurumu Yönetmenliği ile bu Karar'da tesbit edilen vecibeleri kabul etmeleri ve yerine getirmeleri şarttır.

GENEL HÜKÜMLER :

Madde 48 — Bu bölümde kullanılan (dergi) tâbiri günlük olmayan bütün mevkuteleri ifade eder.

Madde 49 — Ansiklopediler gibi aralıklarla fasiküller halinde yayınlanan matbua, adı ne olursa olsun, dergi sayılmaz.

Madde 50 — Üniversiteler, Fakülteler, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Mahallî İdareler, Kızılay, Yeşilay, Ticaret ve Sanayi Odaları, Borsalar, İktisadî Devlet Teşekküllerî, bildirum resmî sektör ile malî ve ticarî müesseseler tarafından yayınlanan dergiler aşağıdaki maddelerde tarif ve tasnifi yapılan dergiler meyanında mütalâa edilemezler. Bunlar, ancak bağlı bulundukları teşekküllerin kendi ilânlarını hiçbir şarta bağlı olmaksızın yayınlıyabilirler.

DERGİLERİN TASNİFİ :

Madde 51 — Dergiler münderecat ve muhteyalarına göre nev'i bakımından dört grupa ayrılmıştır:

I — FİKİR DERGİLERİ.

A) Siyasî ve içtimaî aktüalite dergileri.

B) Herhangi bir meslek zümresine hitap etmediği halde cinsiyet, yaş gibi belirli bir grup gözeterek yayınlanan ve fikir yönü galip olan dergiler.

II — SANAT DERGİLERİ.

(Güzel sanat olarak kabul edilen bütün sanatlar ile ilgili dergiler).

II — İLİM, TEKNİK ve MESLEK DERGİLERİ.

IV — SPOR DERGİLERİ ve MAGAZİN ile SAİR MEVKUTELER

Sahife sayı ve ölçüsü :

Madde 52 — 47 nci maddede sözü edilen ilân ve reklâmları yayınlıyabilmek için sanat dergilerinin (15 günlüklere kadar olanlar dahil) her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 0,90 metrekareden, daha fazla süre içinde yayınlanan sanat dergilerinin her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 1,35 metrekareden, diğer dergilerin (haftalıklara kadar olanlar dahil) her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 1.35 metrekareden ve daha fazla süre içinde yayınlananların sahifelerinin yüzölçümü toplamının 2,70 metrekareden az olmaması şarttır.

En az yayın hayatı süresi :

Madde 53 — İlk sayısında tesbit ettiği yayın zamanına uygunluğunu muhafaza etmek şartiyle, haftada bir ve daha sık ara ile yayınlananlar 12 sayı, onbeş günde bir yayınlananlar 9 sayı, aylık ve daha fazla süre içinde yayınlananlar 6 sayı çıktıktan sonra ilân ve reklâm alabilirler.

Yayınlarına bir sayı ara veren veya birkaçını tek sayıda toplamış olarak çıkan mevkutelere yeni yayınlanmış gibi işlem yapılır.

İlân dağıtım esasları :

Madde 54 — Yayınlanma usulü 195 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde gösterilen ilân ve reklâmların hangi dergilerde, hangi ölçülerde yayınlanacağını, Kurumun Şubesi bulunan yerlerde aşağıdaki esaslar dahilinde Basın İlân Kurumu Genel Müdürlüğü tâyin eder. Ancak, ilân veya reklâmın yayınlanacağı derginin seçilmesinde şehir, dergi nev'i, fiilî satış hitap ettiği okuyucu gibi hususlara ait isteklerini, ilân veya reklâmı veren Kuruma bildirebilir veya Kurumu dergi intihabında serbest bırakabilir.

Madde 55 — Kurumun şubesi bulunmıyan yerlerde ilân ve reklâmların yayınlanmasını aynı esaslara göre Valilikler düzenler.

Madde 56 — 47 nci maddede yazılı ilân ve reklâmlar, dergilerin dizgi, tertip, baskı ve yazı kadrosu (telif ücretleri dahil) için ödedikleri ücretler toplamı ve fiilî satışları gözönünde bulundurularak ilân veya reklâmı verenin istekleri de dikkate alınmak suretiyle aşağıdaki esaslar dâresinde dağıtılır:

I — Gruplar (nev'i bakımından) arasında yapılacak dağıtımda ilân veya reklâmı verenin isteği nazarı dikkate alınır.

II — Aynı grupa dahil dergiler arasında yapılacak dağıtımda :

a) Fiilî satış (aboneler dahil) bakımından birbirine yakın olanlar arasında eşitliğe riayet edilir.

b) Fiilî satış (aboneler dahil) bakımından emsaline nazaran bariz şekilde üstün olanlara ilân ve reklâmı verenlerin isteklerine göre daha fazla verilir.

c) Herhangi bir dergiye verilecek ilân veya reklâmın tutarı, ödediği ücretler toplamını geçemez.

Madde 57 — Kurumun ilân ve reklâmları fikir ve sanat dergilerine verilir. Bu maksatla, Kurumun yayınlanmasına aracı olmak ödevinde bulunduğu ilân ve reklâmların, Kurumun idâresine iştirak eden mevkutelere verilmesi sırasında alınacak komisyona, ilân ve reklâm istihkakları ayda (15.000) onbeş bin liraya kadar olanlar için %0,5, (15.000) onbeş bin lira ile (50.000) elli bin lira arasında olanlar için %1 ve (50.000) elli bin liradan fazla olanlar için de %2,5 eklenmek suretiyle tahsil edilecek paralardan bir fon teşkil edilir.

Madde 58 — Bu fondan fikir ve sanat dergilerine verilecek ilân ve reklâmlar, dergilerin emsal değerine göre hesaplanarak dağıtılır.

15 günde ve ayda bir yayınlanan dergilerin emsal değeri 2, haftalık dergilerin 3'tür. Fondan faydalanacak dergi adedi emsal değerleri ile çarpılarak, fonun kaça bölüneceği bulunur.

Madde 59 — Dergiler Basın İlân Kurumuna her ayın sonunda bir önceki aya ait icmal varakası gönderirler. Bu icmal varakasında her sayının fiilî satışı (baskı, bayie verilen, tadeler ve aboneler müfredatlı olarak gösterilmek şartiyle) dizgi, tertip, baskı ve yazı kadrosu telif ücretleri dahil) için ödenen ücretler ayrı ayrı beyan edilir.

Basın İlân Kurumu icmal varakalarında bildirilen hususları her zaman kontrol ettirebilir. Yanlış beyanda bulunan dergiler hakkında 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin a bendi uygulanır.

(Basın - 12003)

ALTIN HOCA YARIŞMASI

Zübük Gazetesi Mizah Hikâyesi yarışması açmıştır. Herkes bu yarışmaya katılabilir.

ALTIN HOCA yarışması her yıl tekrarlanacaktır. Birinciliği kazanan yazara armağan olarak Nasrettin Hoca'nın altından yapılmış çok değerli bir plâksıyla 500 lira ödül verilecektir. İkinciye yine Nasrettin Hoca'nın gümüşten plâkası ile 300 lira, üçüncülüğü kazanana da 200 lira ödül verilecektir. Ayrıca yirminciye kadar derece alanlara da birer diploma verilecektir.

YARIŞMAYA KATILMANIN KOŞULLARI :

1 — Yarışma yazıları en son 20 Ağustos 1962 gününe kadar gönderilmiş olmalıdır. Yarışma sonucu 1962 Kasım ayında çıkacak Zübük gazetesinde ilân edilecektir.

2 — Yarışmaya gönderilen bütün yazılar incelenir, yayınlanmağa değerli görülenler Zübük'te çıkar ve her çıkan yazının sahibine 50 lira telif hakkı hemen ödenir. İlk elemeden geçip yayınlanmak için sıra bekleyen yazılar Zübük'de ilân edilir ve yarışmaya katılır.

3 — Birden çok yazıyla yarışmaya katılabilirsiniz.

4 — İlk elemede seçilen yazıları yarışırlar kurulu «jürî» derecelendirecektir. Ayrıca birinci seçilecek yazıya oy vermiş olan her okura 6 lira tutarında değerli kitap armağan edilecektir.

5 — Yarışma yazıları başka dilden çeviri olmıyacak ve daha önce yayınlanmış olmayacak.

6 — Her hikâye 1000 kelimeyi aşmıyacak ve daktilo ile kâğıdın bir yüzüne yazılacak (Çok okunaklı el yazısı da olabilir).

Son yazı gönderme tarihi 20 Ağustos'tur. Bir hafta içinde hikâyelerinizi göndermek için acele ediniz.

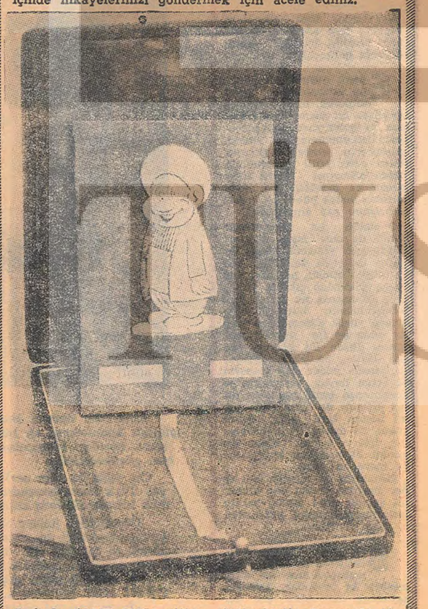

Resimde, ALTIN HOCA plâkası görülmektedir. Yarışmada birinciliği kazanacak olan yazara 500 lira ödülle birlikte verilecek olan bu armağan altından yapılmıştır.

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 27 —

Yine Alman ağzı Türkçeyle,

— Ben yok Türkçe... Anlamıyor... deyip yürüdüm.

Asıl felâket sünnet edileceğim odaya girince oldu. Yatacağım karyola hazırlanmış süslenmişti. Ben, sünnet çiyle ikimiz başbaşa kalacağız sanmıştım. Oysa odanın içinde bir sürü adam vardı. Gazeteciler de fotoğraf makinelerini hazırlamışlardı.

— Olmaz! diye bağırdım, herkes çıksın dışarı...

Kaynatam onların da bulunmasını istiyordu. Zorla çıkarttık, ama iki kişi kaldı. Kara sakallı sünnetçi.

— Bunlar kalsın, elini kolunu tutar... dedi.

— Ne lüzumu var... İstemez! dedimse de dinletemedim.

Biraz sonra foyamın meydana çıkacağını düşündükçe baygınlıklar geçiriyordum, elim ayağım titriyordu. Az sonra nasıl bir kepazelik olacaktı kimbilir.

Onlar benim sünnet korkusundan titrediğimi sanarak boyuna,

— Korkma, korkma! diyorlardı.

Kara sakallı sünnetçi bana cesaret vermek için yaşlı adamları sünnet edişini anlatıyordu:

— Eskiden kasabamızda ermeniler de vardı. Müslüman olan kaç Ermeniyi sünnet ettim. Elim gayetle çabuktur. Şıp diye alıveririm, şıp diye. anladın mı şıp diye... Ruhun duymaz. Bir Kevork vardı. Herif elli dokuz yaşında müslüman olup Kâmil ismini aldı. Ben işte o elli dokuz yaşındaki Ermeniyi sünnet ettim de biçağımı usturamı toparlayıp, çaputuma çubumu toparlayıp ellerini yıkarken Kevork Efendi sırtüstü yattığı yerden «Ne zaman sünnet edeceksin, hadi!» demez mi!... Koca kart herifin ruhu duymadı, anladın mı? «Kevork Efendi sünnet oldun» dedim de «Benimle alay etmeyin. Doğru dürüst sünnet et! Yoksa senin yaptığın sünneti kabul etmem!» dedi. Yani elim gayet le çabuktur. Şıp diye, anladın mı şıp diye... Hadi!...

Sünnet vaziyetine geçtim. Sonraki nasıl olacağını gözlerimi kapadım. Bir müddet hiç bir hareket olmadı. Sonra üçü birden,

— Fesubhanellaaah!.. Fesubhanellaaah!.. diye bağırarak odadan çıkıp gittiler, arkalarından koşup yakalamağa kalmadı. Dışardan seslerini duyuyordum. Halâ «Fesubhanallaaah!» deyip duruyorlardı. Kulağımı kapıya dayadım. Sünnetçi,

— Allahın hikmeti, diyordu, yahu bu mübarek bir adam...

Kayınpederimin sesini duydum:

— Bitti mi, oldu mu? Aman maşallah.. Ne de çabuk... Demek sünnet de oldu...

Sünnetçi,

— Sen ne diyorsun Ömer Efendi, sünnet icap etmedi. Senin damadın doğuştan sünnetli... Doğuştan sünnetli olur derlerdi de inanmazdım. Demek olurmuş... Onu da gördük...

— Aman ne diyorsun!..

— Evet... İşte bunlar da şâhit... Gördüler.

Bu konuşan da Müftü Efendi idi:

— Fesubhanallaah... Tevekkeli değil... Hak dinini arayışı bundanmış demek... Daha zamanında hidayete ermiş.

Kayınpeder sordu:

— Şimdi sünnet olmayacak mı hiç?..

— Biraz daha icap eder, yarım sünnetli...

Böyle der demez yalnız sesini duyabildiğim bir herif

— Aman, sakın bu Yahudi olmasın... Yahudiler yarım sünnet olurlar da...

— Tôbe de!

Kapıyı açıp odaya girdiler. Ben çoktan toparlanmıştım. Sanki hiç bir şeyden haberim yokmuş gibi sünnet çiye

— Ne zaman yapacak sünnet? dedim, yoksa oldu? Senin el çok çabuk... Şıp diye...

Sünnetçi,

— Şimdi yapacağım... dedi.

Bu sefer «odada sünnetçiden başka kimse iste memi» diye tutturdum. Odada sünnetçiyle ikimiz kalmıştık. Herifin benim için yarım sünnetli deyişinin sebebini anlamıştım. Tam sünnetli olduğumu söylerse, ona yapacak iş kalmıyacak, para alamıyacaktı.

Kara sakalımın suratına baktım. O hazırlığını yapıyordu. Galiba para almak için beni sahiden ikinci kere sünnet edecekti. Elli lirayı çıkararak ona uzattım.

— Benim sünnetim yarım değil, tamamdır... dedim. Bön bön suratıma bakıyordu.

— Artık sünnet münnet istemez. Sen dışardakilere, sünnet ettim, dersin, olur biter.

«Bismillah» diyerek elli lirayı cebine koyduktan sonra,

— Olur ama dedi sen gene yalancıktan bağır ki, dışardakiler sünnet oldun belleşinler...

İnsanın canı acımadan yalancıktan bağırması ne zor muş. Sahiden sünnet olsaydım, elbette aredip gık bile demiyecektim. Halbuki şimdi dışarda bekleşeleri kan dırmak için bağırıyordum.

Sünnetçi,

— Daha, daha... diyordu.

Dahası ne? Adam mı boğazlıyorlar?

Yatağa girdim. Odaya dolan fotoğrafçılar şakır şakır resimlerimi çekmeğe başladılar.

Bir gazeteci

— Sünnet olduktan sonra ne hissettiniz? dedi.

— Büyük bir hafiflik ve rahatlık hissetim... dedim.

Akşama doğru misafirler dağıldı. Kayınpedere kalsa damadının mürüvvetini görmek için sünneti gece yaptıracak, rezillik besbeter olacaktı.

Gece derin düşüncelere daldım. Bu resimler İstanbul, Ankara gazetelerinde çıkınca yeryerinden oynayacak tı... Kendi kendine bir suçum olup olmadığını düşünüyordum. Aşlında benim bir suçum yoktu, kimseye zarar dokunmamıştı.

Düğün, nikâh hazırlıklarına da başlanmıştı. Bir ay sonra nikâhımız kıyılacaktı.

Oraya gazeteler üç gün gecikmeyle geldi. Büyük bir sabırsızlıkla o üç günü geçirdim. Zannederim o kadar sabanın tarihinde hiç o günkü kadar gazete satılmış değildir. Gazeteler trenle gelir gelmez, bir saat bile sürmeden kapışılıp bitiği için bâyiler telgrafla aynı gazetelerden yüzlerce daha istediler. Okur — yazar olma yanlar da resmimi görmek için gazete alıyorlardı.

Resimlerim, gazetelerin birinci sayfalarını donatmıştı.

«Genç bir Alman müslüman oldu.»

«Dünyaca tanınmış bir Alman âlimi hak dinini kabul ederek sünnet oldu.»

«Birçok keşif ve icatları olan Prof. Carl Timbergen'in sünnet merasimi çok parlak oldu.»

«İslâmiyeti kabul ederek Kâmil adını alan meşhur âlim Karl'ın sünnet olması hristiyanlık dünyasında panik yarattı.»

Tabiî tam böyle değil ama, gazetelerdeki haber başlıkları aşağı yukarı işte bunlar yakın şeylerdi. Gazetelerdeki resimlerin de bir facia sahnesini canlandırıyormuşum gibi idi. Hemen bütün resimlerimde ikisi de sakallı olan kayınpederimle sünnetçinin arasında çıkmıştım.

Resimlerimin çıktığı gazetelerin kasabaya geldiği günün akşam üzeriydi, ben güya sünnetli olarak karyola da yatmaktaydım. Sofada yüksek sesle konuşmalar duydum. Sonra yatak odasının kapısı şiddetle açıldı. Üç polis, uçup kaçacak bir kuşu yakalayacaklarmış gibi üstüme atıldılar.

— Kalk!

— Çabuk!

— Giyin!

Bu, hiç de beklenmedik bir felâket değildi. Başıma gelecekleri tahmin etmiştim. Ama bunları nasıl önliye bilirdim

Bileklerime kelepçeleri geçirdiler. Ev halkının ses sizce bakışları önünde üç polisin arasında evden çıkarıldım. Bir ara Asiye ile göz göze geldik, ağlıyor, başını bağladığı oyalı yazmanın ucuyla gözlerini siliyordu.

Yollarda birikmiş kasabalının şaşkın bakışları arasından geçerken yalnız fısıldaşmalarını duyuyordum:

— Casusmuymuş!..

— Deme!..

— Casus ha...

— Ben anladıydım...

— Casusmuş...

— Belliydi birader... Elin gâvuru müslüman olacak başka yer bulamadı da mı burayı seçti? Demek casus luğundan...

— Öyleyse bunun Alamanlığı da yalan; casussa mutlak İngilizdir.

Hiç sorguya çekmeden karakolun bodrumuna attılar.

Ertesi gün komsere,

— Benim suçum ne! diye sorunca. komser suratıma iki tokat atıp,

— Ulan, dedi, bizi de Alamanın diye dolandıracasın yoksa...

Tabiî sesimi çıkarmadım.

Acaba bir insanın kendisini Almanım diye tanıtmasının bir cezası var mıydı? Olsa olsa bu suçsa, bunun Alman kanunlarında yeri vardır.

Daha ertesi günü gelen trenle kasabayı çok alâka landıran iki şey geldi: Biri benim için İstanbul'dan gelen polisler, biir de dolandırıcılığımı yazan gazeteler.

Gazeteler, dolandırıcılığımı, sünnet olduğum haberin den daha büyük göstermişlerdi:

«Sahte Alman yakalandı.»

«Müslüman olmak için geldiğini söyleyen Alman âlimi bütün bir kasaba halkını dolandırdı.»

«Sabıkalı dolandırıcılardan Ferit sünnet olurken yakalandı.»

«Dün sünnet olduğunu bildirdiğimiz meşhur Alman âliminin, bir genç kızı iğfal maksadı ile kendine Alman süsü veren sabıkalı bir sahtekâr olduğu anlaşıldı.»

«Kendisine Alman mucidi süsü veren meşhur sabıkalıyı zabıtamız yakalamağa muvaffak oldu.»

İstanbul'dan gelen sivil polisler ifademi almağa başladılar. Onlarla birlikte yedi tane de gazeteci gelmişti. Poz poz resimlerimi çekiyorlardı. Ben başımı objektiflerden gizlemek kaçırmak istedikçe, iki—üç polis birden başımı tutup zorla objektiflere çeviriyorlardı.

İfademde hiç bir noktayı gizlemeden her şeyi olduğu gibi anlattım. Gizleyecek ne vardı ki... Sorularına yorgunluktan «ya, yaa!..» dediğim için, Birinci Dünya Harbinde Almanlarla birlikte harp etmiş olan birkaç kasabalının beni Alman zannetmelerini anlatırken polisler de gülmeğe başladılar.

İfademi tamamladıktı sonra.

— Gülüyorsunuz, dedim, hiç bir suçum yok. Kimseye bir fenalık yapmadım.

— Yaa!.. Hiç suçu yok... Suçun yok da biz seni ne ye yakaladık? Ne zorumuza taa İstanbul'dan kalkıp bu ralara geleliim... Ulan sen sabıkalı değil misin? Esraftan bir adamın hanesine yan gelip «Alman âlimiyim, müslüman olacağım» diye kendini beslemek suç değil mi?.. Sünnet olacağım diye zavallı masum bir bâkireyi iğfal suç değil mi? .....

O geceyi de karakolda geçirdim. Ertesi gün karakolun önüne belki bin kişi birikmişti.

Önce kayınpederimle yüzleştirdiler. Benden şikâyetçi olup olmadığını soruyorlardı. Ömer Efendi şikâyetçiydi:

(Devam ıvar)

(Başı 4. sayfamızda)

omzuma koyarak, öbür eliyle tavanı gösterdi:

— Bakınız!..

Tavanda sarı, yeşil, kırmızı renkte soyut desenler vardı Bunları dekoratif süs sandığım için,

— Çok güzel... dedim.

— Demek beğendiniz...

— Evet...

— Karımın marifetidir. Bu kırmızılar salça, sarıları da patates, kabartma duranlar da et...

— Tam mutfak dekoru... Bravo..

— Karımız düdüklü tencereyi ocakta unutursa, sizin mutfak tavanı da böyle güzel olabilir.

Düdüklü tencereyi karıma teslim edip. Ne yaparsana yap! dedim

— Ne yaparsan yap! dedim

Teşekkür deip oradan çıktım.

Çok becerikli olan karım veniden uğraşarak tepeliği yerine taktı. Tarifnameye uygun biçimde. içine nevaleyi doldurup tencereyi ocağa koydu.

Bütün misafirler merakla mutfağa dolmuslardı. Gözlerimiz düdüklü tencereydeydi. Karım, patlar diye korkusundan havagazını o kadar kısmıştı ki, bana kalırsa bu yemek bir yılda pişmezdi. Böyleyken misafir hanımlardan biri,

— Aman ateşi kısın, birdenbire patlayıverir... dedi.

Karım havagazı musluğunu biraz daha kıstı.

Yaşlı bir hanım misafir,

— Bana kalırsa, dedi, tencereyi biraz daha yukarı kaldırmalı ki, ateşin tesiri azalsın... Ne olur ne olmuz, birden patlayıverir mazallah.

— Ama pişirmez... dedim.

— Aaa... düdüklü ayol bu, saniyede pişirir.

Karım, düdüklü tencerenin altına sacayak koyarak düdüklü tencereyi ateşten biraz daha yükseltti.

Hepimiz büyük bir heyecan içindeydik; ha patladı ha patlıyacak...

— Aman, kulağınız düdükte olsun... Düdük öttü mü, hemen ateşi söndürün...

— Ben korkarım...

— Düt dedi mi, tencereyi kap kaldır.

— Bunun düdüğü düt demiyor, tıs diye ses çıkarıyor.

Misafirlerimizden bir bey,

— Aman, şu ateşi biraz daha kısın, birden patlarsa... dedi.

Karım havagazı musluğunu az daha çevirirken zırr diye bir ses duymasıyla karım kendini duvara attı, öbürleri de kaçıştılar. Zırıltının kapı zili olduğunu anlayınca rahatladık.

Mutfağın kapısında duruyordum. Karıma,

— Biraz geriye çekil! dedim.

Pat... diye bir ses... Az kalsın misafirlerden biri kendisini açık balkon kapısından aşağı atacaktı.

— Bir şey yok canım, kedi kitapları devirmiş...

Bir bey,

— Siz lütfen şunun altını biraz daha kısar mısınız? dedi.

Karım havagazı musluğunu biraz daha kıstı.

Tencerenin düdüğünden ses gelecek diye beklemeğe başladık. Her tarafta korkuyorduk. Zaman geçtikçe, iş şakaya bindi. Misafirler «Paat» diye bağırıp biribirlerini korkutuyorlardı.

Yarım saat geçti, kırk dakika geçti, düdük ötmez... Açıktan bayılacağız...

Açlığa dayanamıyan misafirlerden biri,

— Artık pişmiştir, indirelim... dedi.

— Düdük ötmedi.

— Demek, düdüğü bozuk bunun. Şimdiye kadar düdüklüde taş olsa pişerdi

Karım düdüklü tencereyi ocaktan indirince, hep birden «Aaa!» diye bağırdık; ateş yok ki, havagazı yanmıyor. Biraz, biraz daha musluğu kısa kısa, karım ocağı söndürmüş de haberimiz yok...

Misafirlerle oturup peynir, zeytin ekmekle karnımızı doyurduk.

Düdüklü tencereye, satın aldığımızdan yedi ay sonra sahip olabilmiştik, çünkü ancak o zaman kullanmağa başladık. Gerekten düdüklü tencereyi kullana kullana düşüncemizde bir ilerleme olmuş, bu sefer karım çamaşır makinesinin faziletlerini bana saymağa başlamıştı.

Medeniyet gibi var mı?

YARIŞMA Yapıları

KARAKÖLDA

«— Vurdu,, öldürdü, yakalayın kaçıyor..» sesleri bir anda sokağı doldurdu. Herkes o tarafa doğru koşuyordu. Ben de koştum. Yaralının etrafında büyük bir kalabalık toplanmıştı. Biri eğilmiş, yaraya tampon yapmağa çalışıyor, bir başkası,

— Öldü mü. öldü mü diye soruyordu?

Yaralıyla uğraşan adam,

— Hayır, dedi, yaşıyor. Ümit var.

Sonra ilâve etti:

— Ben doktorum Yaralıyı derhal hastahaneye kaldırmak lâzım. Bir cankurtaran çağırın!

Gözleri bana ilişti.

— Siz de, dedi, karakola gidip haber verseniz iyi olur. Biz haberdar etmezsek onların haberi olmaz.

Lâfı ikiletmedim. Tabanları kaldırdım

**

Soluk soluğa daldım karakola. Girişte, kırık bacaklı bir iskemle üzerinde pos bıyıklı bir bekçi oturmuş, rüzgârı sarmakla meşguldü

— Komiser nerde, dedim; burda mı komser?

Kayıtsız bir tavırla,

— Burada, dedi: nidecen gumseri?

Kapıya atıldım. Atılmamla beraber bekçi beni karşı duvara itti. Afallamıştım. Pos bıyıklı bekçi kafama dikilmiş direk direk bağırıyordu

— Len, geç mi medeniyet darlasında otlamadın? Dingonun aahırına mı giriyon? Kimden misade aldın?

— Yahu, dedim, müsaadenin filân sırası mı, adam vurdular, adam. Onu anlatacağım.

Sesini bir kat daha yükseltti:

— Helbette adam fururlar. Deve vuracak degüller a. Helbette adam fururlar. Ne şaşıyon?

— Yahu, dedim, şaşması maşması var mı, vurdular işte. Belki de öldü herif. Bırak ta anlatayım.

Biraz yumuşadı:

— Di bakım bağa, kimi fururlar?

— Ne bileyim ben birisini vurdular işte.

— Pekey kim furdu?

— Ne bileyim yahu, dedim, birisi vurdu işte.

— Pekey nirde furdular?

— Sokakta, dedim, biraz ilerde.

— Kel Mirtiza'nın gayfesinin orda mı?

— Ne bileyim yahu, sokağın ortasında vurdular herifi.

Hiddetli hiddetli başını salladı:

— Get işine hemüşehrim, get. Bilmediğün işe burnunu sokma. Hem heç bişiy bilmiyin, hem de gelmiş ne dirlanıyon get...

— Yahu, git olur mu? Ortada ölen var, öldüren var, amme dâvâsı var.

Dikildi:

— Bağa bak hemşerü, sen tereciye tere mi satıyon? Ganun adamına ganun mu öğretiyon? Sağa get dedük a...

Biz böyle tartışıp dururken içerden uykulu bir ses işitildi.

Komiser olacakt:

— Ne var Cafer efendi, ne oluyor orada?

Bekçi en yağcı sesiyle:

— Gumserim, dedi, biri geldi, birşeyler dırınıp durıy.

— Ne dırlanıyormuş bakım?

— Biri birini öldürmüş te, onu ağnatıy.

— Dur bakım, iyi anlamadım. Kim kimi öldürmüş?

Aman zaman demeğe kalmadı, içeriye tıkıldım. Komserin beni görmesiyle yay gibi yerinden fırlaması bir oldu.

— Ne, diye haykırdı. Yine sen ha. Yine mi sen. Ulan söyle, yine sen mi? Ulan bu kaçıncı namussuz pezevenk... Ben sana bir daha karşıma gelme, gözüme gözükme dememiş miydim ulan. Cafer efendi, getir bana şu odunu.

— Aman efendim, dedim. Bir yanlışlık olacak. Ben zâtâlinizle ilk defa teşerrüf ediyorum. Yanlış olmıyasınız?

— Ben yanılmam, dedi. Sensin işte!...

Mekânenin başında oturan memura:

— Ahmet efendi, tak bir kâğıt, Yaz!

— Beyefendi, dedim, lütfen sakin olun biraz. Ben suç filân işlemiş biri değilim. Sadece bir hâdisenin muhbiri olarak karşınızda bulunuyorum. Lütfen müsaade edin de konuşayım.

— Neymiş?

— Adam vurdular, demin, sokakta, biraz ilerde..

— Tuuu.. Allah müstahakını versin Ulan deminden beri dikileceğine söylesene be. Öldümü herif?

— Belki de ölmüştür. Epey oldu.

Komiser bir an durdu. Sonra kararlı bir sesle:

— Cafer efendi oğlum, dedi bekçiye. Git bakalım, şu vurulan herifin ifadesini al. Vuranı da tut kulağından getir buraya.

Bir söz söyleneme kalmadı, bekçi fırlayıp gitti. Sabırla bekledim. Beş dakika geçmeden döndü geldi.

— Yoh gomiserim, dedi, mefta yoh...

— Ne olmuş?

— Çekip gitmiş herhal.

— Peki vuran?

— O da yoh. Her ne ittimse heç kimse ben furdum dimedi.

Komiser bana dönüp asık suratla:

— Siz ne dersiniz bey, dedi? Ne oldu yâni bunlara? Yer yarılıp ta içine mi girdiler?

— Ne zannettiniz yahu, dedim. Herifler oturup sizin keyfinizi bekliyecek degüller ya. Vurulanı hastahaneye kaldırmışlardır. Vuran zaten kaçıp gitmiştir.

— Nel diye haykırdı. Kaçtı mı? Cebinden bir düdük çıkartıp öttürmeğe başladı:

— Düüüüdürt, düüüüdürt...

Hep birden masaları, iskemleleri devirerek dışarı fırladılar Oturup bekledim. On dakika sonra yine hepsi kan ter içinde dönüp geldiler.

Komiser esefle başını sallıyarak:

— Yakalıyamadık, dedi. Kaçtı namussuz..

Ne tarafa doğru gittiniz, dedim?

— Aşağıya doğru koştuk

— Tabii yakalıyamazsınız. Herif kaçalı yarım saat oldu. Hem de yukarı doğru kaçmıştı.

Komiser bozuldu:

— Çocuk çocuk konuşma birader. Bu yaştan sonra yokuş yukarı koşamam ya. elbette aşağı gideceğim.

Yapacak bir şey kalmamıştı. Aşağa kalktım.

Kollarıma yapışıp oturttular. Komiser kızmıştı:

— Nereye gideceekmişsin bakım. Daha seninle yapılacak çok işlmiz var.

— Size faydalı olabileceğimi sanmıyorum. Bildiklerimin hepsini anlattım. Başka bir bildiğim de yok.

Komiser gözlerini üzerime dikmiş, şüpheli şüpheli süzüyordu.

— Hadi oğlum hadi, dedi. Şu meseleyi etrafıca anlat ta bizi de üzme.

Bu ne demekti?

— Hepsini anlattım dedim ya. Daha ne istiyorsunuz?

Düşünceli düşünceli başını salladı:

— Kimbilir, belki de...

Asabım bozulmaya başlamıştı.

— Saçma, diye cevap verdim. Hadiseyi gören yüzlerce kişi var. Hem cinayet işliyen adam ne diye karakola gelsin? Enayi olmak lâzım.

Bir müddet düşündü:

— Peki be birader, dedi. Sana ne oluyor öyleyse? Öldürülen adam senin baban mı?

— Değil.

— Amcan mı?

— Değil.

— Dayın mı?

— Değil.

— Değil de ne telâş ediyorsun be birader? Sana ne yâni?

Tepem attı:

— Ne demek yahu, dedim. İnsan değil miyiz? Öldü mü insanlık?

Hepsi birden dikildiler:

— Ya. Polise hakaret ha..

— Ne hakareti dedim. Ben kimseye bir şey söyledim mi?

— Biz insan değil miyiz, ha? Yani biz hayvanız ha.. Hem de biz?

—B en böyle bir şey söylemedim.

— Söyledin, söyledin!

Komiser polise döndü:

— Yaz Ahmet efendi oğlum, yaz. ..... Cumhuriyet Müddeiumumiliğine.

İlişikte kimliği ve ifade zaptı sunulan şahıs, bir cinayetten sanık olup..... firara teşebbüs ve de vâki ifadesi esnasında «hayvan» kelimesini sarf ile polise, dolayisiyle görevli devlet memuruna, bilumum devlet dairelerine, ha. karetten sanık olup hakkında kanunî işlem icrasına...»

Sonra bir ifade yazdılar

— İmzala, dediler.

— İmzalamam, dedim.

— Sen bilirsin. Şimdi imzalamazsan iki saat sonra nasıl olsa imzalatırız, dediler.

**

Üç aydır kodesteyim. Tahliyeme daha kırkseki:iz gün var. Cinayetten bir şey tutturamadılar amma polise hakaretten tıkıldım içeri. Bir daha mı? Tövbeler tövbesi...

Yaşar KORKUT
AĞRI

Yarışmaya gönderilip de, yarışma koşullarına uymıyan yazılar içinde fıkralar da vardır. Bu fıkraların güzellerini yayınlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olarak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere armağanları yollanmıştır.

KÜÇÜK HANIM

Bunaltıcı bir sıcak vardı. Kalabalıktan, sıcaktan bunalmış genç kız, küçücük mendiliyle yalnız dudaklarının kenarlarını silerek mecalsiz yürüken yere düştü birden kaldırımın üstüne yığılıp kaldı. Hemen etrafına kalabalık toplandı. Her kafadan bir ses çıkıyordu:

— Vah vah.. Pek de genç..

— Öldü mü acaba?

— Hayır, bayılmış... Göğsü inip çıkıyor.

— Kolonya, kolonya...

Birisi nerden bulduysa kolonya yetiştirdi. Bayılın kızı ovdular, ama ayılmadı.

— Limon.. limon var mı?

— Tokatlayın biraz..

Ne yapıldıysa kız ayılmadı. Kılıksız bir delikanlı;

— Ben onu şimdi ayıltırım... dedi. Koşarak gidip getirdiği bir kova suyu kızın üstüne boca etti. Kız gerçekten ayılmıştı. Ama sularda suratındaki bütün boyalar akmış, hep birbirine karış mıştı.

Genç kız oturduğu yerden kalk madan doğruldu, gözlerini hafifçe aralar aralamaz çantasından ayna sını çıkarıp yüzüne baktı; bak masiyle de bir çığlık atarak tekrar bayıldı. Ne yapıldıysa bir daha ayıltılamadı. Çankurtaran ara basıyla hastaneye götürüldü.

Ali Atilla Tacer
Ankara

Allah korusun

Şöyle bir olay anlatırlar:

Zamanın Mühakalât Vekili olan Kel Ali namiyle ma ruf Ali Çetinkaya, hususi kompartımanında yalnızbaşına trende gi derken, kompartımanın kapısı birden açılır, zilzurna sarhoş bir adam içeri dalar, kanapeye kurulur. Canı sıkılan Ali Çetinkaya, adamın yılışık yılışık verdiği selâmı almayınca, adam sırıtarak;

— Uğur olsa bey, ne tarafa? der.

Ali Çetinkaya, adamın kendine geleceğini umarak, cebinden çıkardığı kartını adama verir. Sarhoş, kartı okur gibi evirip çevirip yeleğinin cebine koy.

Adamın aldırmadığını gören Münakalât Vekili:

— Bu kompartıman hususidir, galiba yanlış bindiniz... der.

Pişkin adam:

— Ne çıkar efendim, şunun şurasında beş on saatlik yolumuz var, der.

Canı sıkılan Ali Çetinkaya, durumu kondoktöre anlatmak için koridora çıkar ve kondoktöre:

— İçeride bir münasebetsiz herif var, atın şunu; der.

Kompartımana giren kondöktör adamı ordan çıkarabilmek için:

— Biletiniz!.. der.

Sarhoş elini yelek cebine atar, farkında olmadan bilet diye, az önce Neden? diye koyduğu kartı uzatır. Kondöktör kartı okuyunca, hemen selâm verip dışarı çıkar. Koridorda bekliyen Münakalât Vekiline.

— Aman beyim, der, biz onu dışarı atamayız.

— Neden?

— O herife Kel Ali derler ki, Allah korusun.. Şerrine lânet..

Adnan KARASU
İZMİR

Zamparaya çekirdek

Filmdeki kadın artist, bir külot sutyenle kendini divana attığı sırada, önünden koltukta oturan adam da sol kolunu karanlıkta yolunu arayan bir dev solucan gibi, boş luğa uzattı, aranmağa başladı. Adamın kolu kıvır kıvır, eli de vantuz gibi açılıp kapanıyordu.

Sinema balkonunda olduğumuz dan, öndeki koltuklar daha alçak ta kalıyor, ben önümdeki adamın hareketlerini kontrol edebiliyor dum. Adamın solundaki koltuk boştu, o boş koltuğun yanındakin de bir kadın oturuyordu.

Adamın kolu uzandı, boş koltuğu aştı, kadına ulaştı. Kadın, bacaklarını uzanan elden kurtarmak için, sola kayıkıldı. Kol daha da uzandı. Canlı bir lâstik, bu kadar uzanan kola şaşkınlıkla bakıyordum. Kadın gidebileceği kadar sola kayıkıldı. Yılan gibi kol da uzandı. Kadın, solunda oturan erkeğe eğilip, bir şeyler fısıldadı. Film başladığından beri çıtır çıtır kabakçekirdeği yiyen adam, kadının bacak aralarında dolanan eli birden yakaladı, parmaklarını açtı, avucundaki ıslak kabakçekirdeği kabuklarını, elin içine koydu, parmaklarını da kapadı. Adam elini çekti. Bir süre öylece durduktan sonra, avucundaki kabukları konfeti gibi ortalığa saçınca.. kıyametler koptu.

Biz arkadaşımla gülmekten fil mi seyredemedik. sinema salonundan çıktık.

İbrahim Muzaffer Aşkayana
ANKARA

Kör Ali

Gözlerinde tavukkarası olan Ali Ağa, körlüğü üzerine kondurmadığı için, seferberlikte zorla askere gitmiş de, sekiz yıl askerlik yapmış. Kör Ali dedikleriniz duysa, deli olur. Oysa daha gün batımında, sabah alacasında akı karayı seçemez.

Bir akşam, gün batarken, karısıyla harmanın etrafını topluyor larmış. Karısı Gülsüm:

— Oy Ali, yulaf sapının yanın dakı kalburu alıversene.. demiş.

Kör Ali, zarzor yulaf yığınını seçebilmiş ama, kalburu göreme miş. Bir karalıtayı kalburdur diye kucaklayıvermiş. Oysa kucakladığı komşusunun tazısı değil mi?

Durumu gören komşusu:

— Ne o Ali Ağa, tazıyı neye kucakladın? Deyince, Kör Ali, hiç bozuntuya vermeden:

— Vallahi, senin tazıyı yaman koşar, iyi tavşan tutar derlerdi. Bakalım doğru mu diye şöyle bir okkaladım, demiş.

Bir sabah da alacakaranlıkta sabah namazına camiye gelmiş, cemaat namaza durduğundan, hemen o da katılmış. Namazdan sonra köyliler Kör Ali'ye bakıp bakıp, gülmeğe başlamışlar.

Korucu Halil;

— Ne o Ali emmi, demiş. Gül süm bacının şalvarini geçirmiş sin ayağına..

Kendi şalvarı diye karısının şalvarini giymiş olan Kör Ali, yi ne hiç bozuntuya vermeden:

— Avrat donu sıcak derler de, demiş, aslı var mı diye bir de niyeyim dedim.

Saffet Çalışır
ESKİŞEHİR

YARIŞMAYA GİREMİYEN YAZILAR

Fizik mütehahidi (Ankara), Amân canımıza okurlar valahi (Niğde), Az kalsın çarpılacaktım. (Gönen), Siyamlı delikanlının sevgilisine armağanı (Taşova — Amasya), Sivrisinek (Malatya), Kahveli sınıf (Denizli), Boyunbağı (İzmir) Seçal Şirketinin şikâyet bürosu (İstanbul), Penisilin hikâyesi (Dursunbey), Fabrika (İzmir), Nasıl zengin olayım Mister (Büyükada), Ağa ne ki (Mecidiyeköy), Şahit (Bursa), Şey (Trabzon), Kekeme Kral'ın maceraları (İstanbul), Büyük maç (Kumkapı), Aya kadar bir gezinti (Karagümrük), İntikam (Eskişehir), Aday bey (Kıbrıs), Paslı demiri altın diye yut turdum (Malatya), Bozguncu arkadaşımla konuştuklarım (Ankara), Tren yolculuğu (Hasköy), Yaşar Doğu (Adana), Perpedo Mobile (Kurtuluş), Radyoaktif (Bursa), Hallaçta zına ikî (Kasımpaşa), Duyulmamış olaylar (Niğde), Felsefe (Bakırköy), Çiyanlarım Öcü (Nazilli), Erkeğin fendi (Kadıköy), Hayırsever adam ve terbiyesiz herif (İzmir), İşportacı zabıta (İstanbul), Şoför aşkı (İstanbul), Kellik kapanmış (Mersin), Zübük'e dair (Samsun), Patavatsız bayların hikâyesi (Çarşamba), Başkıksız (R. O. Mustafa Kemalpaşa), Cahillik kötü şey (Ankara), Hüseyin Ağa (Ankara), Doğuya Yardım Kampanyası ve Emniyete mensup (Ankara), Elveda (Adana), Bizim meslek (Çorum), Fakir Memet (Şuhut), Her şey yüz kırk kuruşa (Ankara), Maç canın yongasıdır (Elâzığ), İntihar (Sakarya), Hamo Muhamo (Mania), Ah Fadimem (Ankara), İmdat, imdat (Ankara), Teyze Teyzee (Ceyhan), Eko (Kırıkkale), 1 Nisan şakası (Ankara), Son (Kadıköy), Turist petrol gibidir (Nişantaşı), Sayılan adam (Karagümrük), Tekziptir ve Bu da insan ve pazarda (Cenevre — İsviçre), Halil'in Kaderi (Mecidiyeköy), Mizah hikâyesi yazmak istiyorum (Üsküdar), Şipşak yanlıştı (Gaziantep), Gurbette kader (İstanbul), Biiir, iki üç hop (Pangaltı), Komisyoncu Nuri (Ödemiş), Emini gördünüz mü ve başka fıkralar (Maraş), Kocaman ayakları (Aksaray), Centilmen (Tuzla), Nasıbimi bekliyorum ve Benim kurtuluşum (Karahallı), Eşek gibi (Pangaltı), 100 numara ve başka fıkralar (Kavilhisar), Lâz akılı (Üsküdar), Keleş iş beleş işi (Elâzığ), Suçlu arıyoruz (Yeşilköy), Kısalt ma ve Dil yanlıştığı (Gaziantep), Başkan seçimi (Adana), Bir zabıta olayı (Adana), Alfabe (Adana), Kadınlar Hamamı (Ankara).

(Arkası gelecek sayıda)

Veremli sayısı gittikçe artıyor

— Artık istikbale güvenle bakabilirsiniz!

Hürriyet Meydanı en geç beş sene sonra açılacak

Eski adı Beyazıt Meydanı, şimdiki adı Hürriyet Meydanı, sonraki adı henüz bilinmiyen meydanın tanzimi için hazırlanan ondokuzuncu plân, beşinci değişiklikten sonra son şekline yapılan bazı ilâvelerle kat'i halini almış sayılmaktadır

Altı sene önce düzeltilmek üzere bozulan meydanın tanzimi isimin içinden bir türlü çıkılamamaktadır. Şimdiye kadar meydan tanzimi için proje yapmak üzere çağrılan sekiz yabancı şehircilik mütehassıslarından ikisi kaçmış, biri akıl hastahanesine yatmış. üçü kaybolmuş, ikisinin de akıbetleri meçhûl kalmıştır.

Meydan, bütün gayretlere rağmen eski haline getirilememekte ve eskiden meydanın nasıl tanzim edilmiş olduğuna hayret edilmektedir.

En son alınmış olan kararda sonraki kararda yapılan değişikliğe göre, Hürriyet Meydanı beser yıllık üç plân halinde tanzim edilecek ve en geç on beş veya yirmi beş en mihavet otuz beş ve en kötü ihtimalle yetmiş beş sene sonra trafiğe açılacaktır.

Birinci beş yıllık plân 1963 yılının mart veya Evlül ayında tatbika konulacaktır. Birinci beş yıllık plâna göre Hürriyet Meydanın birinci kısım inşaatının üçte biri muhtemelen tamamlanmış olacaktır. Bundan sonra Meydanın tekmil birden yirmi dört kısım inşaatı daha vardır.

Meydanın tanzim edildikten sonra alacağı şekle göre, meselâ Vezneciler durağından Bakırcılara gelmek istiyen bir vatandaş evvelâ 240 metrelik tünelden geçtikten sonra dişci okulunun önündeki duvarı takiben ortadaki elektrik direği merkez olmak üzere Meydanda kırk defa dönecek sonra 460 basamaklı merdivenlerden çıkarak zarif duvarlar üstünde üç kilometrelik kısa bir yürüyüsten sonra iki bucuk metre a. çıkıktaki karşı duvara atlıyacak burdan kavarak asağı inmek suretiyle önüne çıkan duvara tırmanıp ve daima sağı takip etmek suretiyle Cami önündeki parktan geçip veya burada biraz dinlenip on metre genişliğinde ve yirmi metre yüksekliğindeki çavet sağlam kale duvarlarının dibinden yürüyerek üç kemer altından geçtikten sonra sağlamca ilk hareket ettiği yere yani Vezneciler durağına muvaffakiyetle vasıl olacaktır. Vatandaş çok mühim ve acele işi olduğu için hâlâ Bakırcılar'a gitmekte ısrar ederse. Unkapanından da gitmekte serbesttir.

Meydandan geçip üniversiteye gitmek istiyen mafesûrler alt geçitten gidip üst geçitten dönecekler. Öğrenci gençler için de kolaylık olmak üzere parkeli ve betonlu ayrı tüneller açılmış ve özel duvarlar [illegible] Üniversite kapısının kolaylıkla bulunabilmesi için duvarlara oklar konulacaktır. Vatandaşlarımızın duvarlar arasında yollarını şaşırmamaları için meydanda rehberler bulundurulacak ve meydanın plânı dağıtılacaktır.

Meydan o suretle tanzim olunmaktadır ki: meselâ aynı zamanda meydanı dolduran beş bin kişi, birbirleriyle karşılaşmadan birbirlerini görmeden ve birbirlerinin seslerini duymadan duvarlar arasında saklambaç oynıyabileceklerdir. Meydanın bu suretle tanziminden maksat, 28 nisan 1960 da olduğu gibi müteşsif bir hâdiseye sebebiyet vermemek için üniversitelilerin bir araya gelmelerini [illegible]

Bugüne kadar meydan inşaatına iki bucuk milyon lira sarfedilmiştir. Birinci kısım inşaatın yarısının tamamlanması için dört milyon lira lâzımdır. Bu paranın nereden bulunacağı araştırılmaktadır. Birisi bu parayı düşürür de Belediye de bulur da, alacakhları da haciz koymazsa — ki muhakkaktır — inşaata devam olunacaktır.

Şimdilik meydan inşaatında üç amele, bir el arabası ve bir usta ile bir mütehassıs çalışarak meydan inşaatının süratle bitirilmesi için gayret etmektedirler.

Yapılmış olan kısımlar yıktırılıp yapılacak revizyonu müteakip Meydan hakiki hüviyetini kazanacaktır.

GÜLDEN DİKENDEN

İnsan olduk geldik işte Dünyaya.
Kimimiz uçakla, kimimiz yaya.
Sap olamadım, hiç ben bir baltaya.
Dinleyin a dostlar gönül ne güler.

★

İmam oldum cemaati güldürdüm.
Keseyi ağzına kadar doldurdum.
Bahçıvan oldum bahçeyi soldurdum.
Bülbüller bahçemde hiç ötmediler

★

Bakkal oldum zeytinyağa su katttım
Anamı da, babamı da aldattım.
Züğürt oldum bir gözümü de satttım
Çoluk çocuk sokakta dilendiler.

★

Futbolcu oldum on altı yaşımda.
Yalınayak kostum topun peşinde.
Başbakan oldum bir gece düşümde.
Kabineyi kurdum, beğenmediler.

★

Polis oldum bir mebus tokatladı
Şöfor oldum lâstiklerim patladı
Hatip oldum sözüm kimse yutmadı
Bir daha nutkumu dinlemediler.

★

Film çevirdim sansürden geçmedi.
Ayran yaptım kimse gelip içmedi.
Aday oldum millet beni seçmedi.
Cücerci oldum ortağım kediler.

★

Doktor oldum üç bin lira az geldi.
Tavuk bekler iken hindi, kaz geldi
Virmi aldım otuz aldım vız geldi.
Elli olsun şu bizim vizileter.

★

Şimdi öğretmenim, notum kıt imiş.
Böyle öğretmene herkes zıt imiş.
Eve mektup attılar kasıt imiş
Altı aydır kadrom göndermediler.

Bedri DERİN

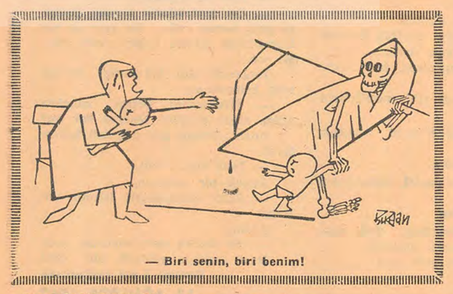

— Biri senin, biri benim!

KAFİ

79 yaşındaki Bayan Riendeau, 86 yaşındaki kocasından ayrılmak için mahkemeye müracaat ettiği zaman, hâkim ona kaç senedenberi evli olduğunu sordu. Kadın:

— Altmış sene oluyor, diye cevap verdi.

Bunun üzerine hâkim tekrar sordu:

— İyi ama, bu kadar sene sonra ayrılmayı neden istiyor sunuz?

Kadın, safiyetle cevap verdi:

— Yeter artık canım, yeter!

BURASI AMERİKA

Neyyork'taki büyük otellerden birinin müdürü, otel erkânını teftiş etmektedir. O sırada, salondaki ayakkabı boyacılarından birinin, pek mahzun bir çehre ile kendisine baktığını görür. Otel müdürü, onun omuzuna vurarak:

— Daima güler yüzlü olalım canımı Ben de vaktiyle işe kundura boyacısı olarak başladım.. Bak, şimdi otel müdürüyüm! İnsanın ne olacağı bilinmez, burası Amerika!.. der.

Bunun üzerine diğerinin yüzü daha da asılır ve şu ce vabı verir:

— Beyefendi, ben işe otel müdürü olarak başlamıştım... Şimdi ise gördüğünüz gibi kundura boyacısıyım! Evet, burası Amerika!..

OLAYLAR-Alaylar

Mal meydanda!

Bir gazete muhabirine Türkeş «AP ye ben hâkimim!» demiş

Söylemeye lüzum varmıydı, zâten belli.

HESAP!

CHP, 1950 den önce beş milyon tutarında örtülü ödenek kullanmışlar. Şimdi A P lileı bu konuda bir kovuşturma açılmasını isteyince Aksal şöyle demiş:

«CHP nin verilecek hesabı yoktur!»

Bu söz doğru ama, bir kelimesi fazla... Doğrusu şöyle olacaktır, düzeltiriz:

«CHP nin hesabı yoktur!»

EN AKILLISI...

Yarım Kredi Kooperatifi memurları Derneğ'nin toplantısında bir konuşucu şöyle demiş:

— Politikacılar halka verdiği sözü tutmadı!

Allah Allah... Bu ne acaip söz! Bizde politikacıların sözünü tuttuğu ne zaman görülmüş ki... Mâdem yerli politikacı, elbet sözünü tutmıyacak ki politikacı olduğu anlaşılsın...

Politikacının akıllısı ya hiç söz vermez ya da,

— On beş yıl sonra kalkınacağız! der.

On beş yıla kadar, hohoooo, kim öle kim kala...

NİŞAN TAHTASI

Başbakan'a Diyarbakırdan çekilen şu telgrafı okuyalım:

«Otobüsten indikten sonra 200 metre kadar ilerlemiştim ki birden silâh sesleri duydum etrafa baktığımda petrol sahasının arkasında tel örgülerin içinde üç Amerikalının elterinde silâhlarla kahkaha atarak bana ateş etmeye başladıklarını gördüm. Ölümden kurtulmak için kendimi şarampola atarak yerde gizlenip sürünmiye başladım. Bir müddet sonra gelen köylülerin yardımı ile yaralı olarak köye götürüldüm. Hükümet ettiğiniz devirde kendi vatanımızda yabancıların nişan tahtası olarak şahısların nişan kullanılmasına müsaade etmiyeceğinize inanmak isterim. Milli hükümranlık haklarımıza açık şekilde mugayir olan bu hale hükümet olarak bir çare bulmamızı ve küstah faillerin Türk adaleti huzurunda hesap vermelerini temin için emirlerinizi saygı ile arz ve istirham ederim.»

Bizim kanımız uyuşmuş, kanımız... Damarlarımızda kan yerine tutkal akıyor.

Bu kaçıncı? Bunların hesabı sorulmuyor mu, dersiniz, soruluyor. Gönderilen Amerikan buğdayı o hesaptandır.

Yurttaş «Millî hükümranlık hakları» diyor. Bir ülkede ikti sadî hükümranlık hakları elde edilmezse «Millî hükümranlık» azıcık, pecek az gebedir.

Alt yanı bir genç ne büyütüyorsun, derseniz, evet, üç kendini bilmez Amerikan zübüğünün yaptığı belki önemsenmiyebilir. Ama, ya bu olayın kovuşturmasının gizli yapılmasına ne buyrulur? İşte asıl «ulusal egemenliğimizin» zedelendiği yer burasıdır. Neden gizli?.. Bu apaçık bir cinayet... yoksa, kahkahalar atarak bir yurttaşımızı nişan tahtası yerine koyan üç Amerikalı bu işi «vazife» olarak «vazife esnasında» mı yaptılar?

Haber bir iki gazetede önemsenmeden yer aldı Onlar da «Üç Amerikalının şımarıklığı» diyorlar bu o laya Aman ne de şımarıklık!... Sanki yaramaz bir çocuk bardağı devirmiş... Pekiy, bunları şımartan kim?

Cevap vereyim:

— Yardım, yardım! diye uzanan avucumuz...

Akla, kara

Zaman zaman merak ediyoruz, zıtlar nasıl bir araya geliyor diye... Gelirler ve pek âl da anlaşırlar

Dün sabah ta saatlerin tam 11.00 i gösterdiği anda Cağaloğlunda Aziz Nesin ile Necip Fazıl Kısakürek pek hararetli bir konuşmaya dalmışlardı.

Ayol ben, bu haberi veren gazetenin sahibi Ahmet Emin Yalman'la bile konuşurum, Necip Fazıl'la niçin konuşmıyayım. Zıtlık başka, zırtapozluk başka...

ZIT

Köprüden Kadıköy'e kalkan vapurda Necip Fazıl'la beraberdik Konuşa konuşa Kadıköy'e geldik.

Ertesi gün gerici gazetelerden birinde konuşmamızı kınayan bir yazı çıktı.

Allah Allah... Pekiy, ne yapacağız? Karşılaşınca biribiyimizin suratına mi tükürelim, yoksa saç saça döğüşelim mi?

Necip Fazıl meslektaşım, yirmi yıldır tanışırız. Yolda görünce girtlağına mı sarılayım? Üstelik on yedi yıl önce beni mahkemeye de vermiştir. Biribirimizle konuşmıyacak mıyız?

Dün, çilesini çektiğimiz Dabıali yokuşunda karşılaştık, ayaküstü biraz konuştuk. Ertesi gün Hür Vatan Gazetesinde şu yazı çıktı:

Aziz Nesin'den bir hikâye

Medeniyet gibi var mı?

Karım, evlendiğimiz günden beri, bir düdüklü tencere istiyordu.

Bir düdüklü tencere almayışım, başka hiç bir şeyden değil, parasızlığımdandı.

Karım hiç durmadan düdüklü tencerenin faziletlerini anlatıyordu:

— Zamandan kazanırım, saatlerce mutfakta yemek pişireceğim diye oyalanmam; düdüklü tencerede çarçabuk yemeği pişiririm.

— Çok doğru canım..

— Paradan da kazanırız; düdüklü tencere alırsan daha az havagazı harcarız.

— Haklısın sevgilim...

— Sebzenin, etin buğusu dışarı çıkmıyacağı için düdüklü tencerede pişen yemekler daha lezzetli olur.

— Doğru söylüyorsun yavrum..

Benim bu uysallığıma nedense karım çok kızıyordu. Düdüklü tencere almam için karımın ileri sürdüğü gerekçelere karşı «Hayır, bu düdüklü tencereleri hiç bir işe yaramaz!» dersem, bel ki de karım «Bu, kanaat meselesidir şekerim; ben her fikre hürmet ederim» deyip susacak, olsa olsa düdüklü tencerenin faziletlerine beni inandırmağa çalışacaktı.

Karım bana düdüklü tencere aldırabilmek için başka bir taktik denedi:

— Çok ayıp oluyor, bizim mahallede bizimkinden başka düdüklü tenceresi olmayan ev yok.. Bütün tanıdıklarımızın düdüklü tenceresi var; utanıyorum artık..

— Hakkın var sevgilim

Uzun bir süre de böyle gitti, sonra karım başka bir yol denedi:

— Seyyar satıcıların bile evlerinde düdüklü tencere var. Senden otomobil istemiyorum, buzdolabı istemiyorum; istediğim bir düdüklü tencere, kaç paralık şey...

— Vallahi ne kadar haklısın sevgilim....

Otomobil istese çok daha iyiydi «Param yok, alamam!» der çıkardım. Ama bir koca için «Düdüklü tencere alacak param yok» demek, ne zordur.

Bir akşam yemeğinde karım birdenbire,

— Biliyor musun? dedi.

— Neyi? dedim

— Bugün evliliğimizin yedinci yıldönümü...

— Yaaaa... İşte evlilik saadeti budur sevgilim, yedi yılın nasıl geçtiğini bilemedik. Hayret!..

— Evet, dedi, bir düdüklü tencereresi olmıyan evde yedi yılı nasıl geçirdik, çok hayret... Bu kurufasulyeyi pişirmek için ocakta tam dört saat kaynattım. Düdüklü tencere olsa yarım saatte pişerdi...

— Vah sevgilim, vah canım...

— Sen insanı çileden çıkarırsın.

— Niçin sevgilim?...

Doğulacak gibi olan karım bir bardak suyla boğazındaki lokmayı yuttu.

Birgün, çalıştığım gazete için yazdığım yazıyı çok beğenmiştim. Düşüncesini öğrenmek için yazıyı karıma verdim:

— Okur musun şunu, bakalım nasıl?

— Senin yazdıklarının hiç biri doğru değil...

Evlilik hayatımızda beni ilk kıran sözü bu olmuştu.

— Neden? diye bağırdım.

— Neden olacak. sen önce medeni bir insan değilsin...

— Bana hakaret ettiğinin farkında mısın?

—Hakaret değil ki, gerçek... Medeni bir insan. medeniyetin bütün teknik araçlarını kullanır, onlardan yararlanır On dokuzuncu yüzyılın araçlarını kullanan bir insan nasıl olur da yaşadığı yirminci yüzyılın kafasıyla düşünebilir? Daktiloda yazmağa alışık bir insan, kamış kalemiyle yazan insandan elbette ileridir. İnsanın karakterini çizen kullandığı aletlerdir. Çağının tekniğini kullanan insanın, düşünce yapısı da bunlara göre değişir, gelişir. Birisi bana medeni insan olduğunu söylese ona sorarım: «Evinde buzdolabı, televizyon, elektrik süpürgesi var mı? Otomobilin var mı? Daktiloda mı yazıyorsun?» Hayır, derse, geç... Öyle medeni adam olmaz... Sen ne hakla yazı yazıp ta başkalarına yol göstermeğe, akıl vermeğe kalkıyorsun?

İlk defa aydın bir kadınla evlenmenin üzüntüsünü duyuyordum.

Ertesi gün hemen bir düdüklü tencere alıp getirdim.

— Çağımıza düdüklü tencereyle girdik sevgilim, hayırlı olsun, dedim, düdüklü tencere kullanan kadının düşüncelerinde de bir gelişme olacağına inanıyorum:

Gerçekten inanıyordum; düdüklü tencere kullanan bir insanla, isli kazanın altında odun ateşi üfüliyen bir insan hiç bir olur mu...

Günler, aylar geçiyor, karım bir türlü düdüklü tencereyi kullanmıyordu. Bu sefer söylemek sırası bana gelmişti:

— Neden düdüklüyü kullanmıyorsun?

Karım,

— Kullanırım elbet... diyor, ama kullanmıyordu.

— Sevgilim, niçin düdüklüde yemekleri pişirmiyorsun?

— Pişireceğim...

Beni atlatıp duruyordu, ben de büsbütün üstüne düştüm:

— Canım niçin kullanmıyorsun, biz bunu süs diye almadık ki...

Her gün söyleniyordum:

— Biz bu cenabeti gider, mağaza vitrinlerinde de seyrederdik... Medeniyet, teknik araçları seyretmek değil, kullanmaktır.

En sonunda karım,

— Şimdilik eski bakır, aluminyum tencereler işimizi görüyor... dedi.

— Öyleyse biz bu düdüklüyü niçin aldık?...

—Canım, eskiyecek, bozulacak diye kullanmıyorum işte...

Karımın bu sözündeki gerçeği, bunun ne demek olduğunu, teknikte ilerlemiş milletlerden olanların hiç biri anlıyamaz. Bozulacak diye korkumdan ilk aldığım radyonun düğmesini de uzun zaman bir türlü çevirememiştim.

Evine telefon alan bir dostum da, üç gün işini gücünü bırakıp hiç durmadan, ne kadar telefonu olan tanıdığı varsa onlara telefon edip durmuştu.

Artık karıma eskisi kadar düdüklü tencerede yemek pişirmesi için ısrar etmiyordum. Ama yine arada bir,

— Şu düdüklüyü kullan artık... diyordum.

Bir seferinde karım,

— Anlamıyor musun, korkuyorum... dedi.

— Neden korkuyorsun? dedim.

— Ya patlarsa... Bir sürü kaza oluyor.

Derler ki, Bursa'ya ilk otomobil gittiği zaman, onun yürüdüğünü görüp, bilmedikleri bir hayvan sananlar, yesin diye önüne ot koymuşlar.

Yemeğimizin de az olduğu bir pazar günü birden bire, hem de öğle yemeğine misafirler bastırdı. İşte o mutlu gün, karım düdüklü tencereyi kullanmağa karar verdi. O mutfakta uğraşırken, ben de misafirlerin gönüllerine göre gevezelik etmeğe çalışıyordum. Yarım saat kadar sonra karım,

— Biraz gelir misin? dedi.

Mutfağa gittim. Ter içinde kalmış olan karım.

— Deminden beri uğraşıyorum, bir türlü açamıyorum, aç şunu! dedi.

Düdüklü tencerenin üst üste duran iki kulpunu ayırmağa çalıştım, ama ayıramadım. Bütün gücümle kulplara sarıldım, ancak iki — üç milim oynatabildim. Karım

— Şimdi ne yapacağız? dedi.

— Bilmem...

— Misafirlere soralım.

— Ayıp olur bir düdüklü tencereyi açmasını bilmiyor, derler...

— Neden ayıp olsun, ben sorarım...

Düdüklüyü kaptığı gibi misafirlerin yanına gitti:

— Bunun kapağı nasıl açılacak, biliyor musunuz?

Bir kadın misafir,

— A, bu başka model, bizimkinden değil... dedi.

Başka bir kadın,

— Bimikine benziyor... dedi ama, ne kendisi, ne kocası açabildi.

— Tarifnamesi yok mu?

— Var.

İnsanların kafalarını büsbütün karıştırmak için yazılmış bütün tarifnameler gibi olduğu için, herkes tarifnameyi kendine göre ayrı ayrı yorumladı. Bu farklı anlayışlara göre, düdüklü tencerenin kapağı yedi ayrı usulle açılıyordu. Ayrı ayrı dediğimiz bu usullerin hiç biriyle açamadık.

Karım, bizdekinin modellerinden düdüklü tenceresi olan kadına,

— Siz nasıl açtınız? dedi.

Kadın,

— Biz alırken açık almıştık, dedi, komşulardan biri de böyle sizin gibi açamamış ta bize «aman, açtırın da öyle alın» demişti. Bız de öyle yaptık..

— Sonra evde kapamadınız mı hiç?

Kadın şaşırdı,

— Tabii kapıyoruz, dedi, ama bizim düdüklü alıştı, kolay açılıyor.

Kulpları o yana bu yana çeke çeke, sonunda kapağı açabildik. Karım tencereyi alıp mutfağa gitti. Biz de misafirlerle yerli sanayii kötülemeğe başladık. Bir misafir,

— Avrupa malı başka, dedi, çıt diye açılır, çıt diye kapanır...

Biri de,

— Bizde yapılanların,dedi, kapanacak yeri kapanmaz, açılacak yeri de açılmaz...

Karım tencereyle içeri girdi,

— Bunun düdük tepeliği nasıl konacak? dedi

Yeniden tarifnameyi okuduk. Tarifnamedeki numaralı şekillere göre denemeler yaptık, ama tepelik bir türlü tenceredeki yerine geçmedi.

Misafirlerden biri,

— Tarifnameyi okumasaydık yapardık biz bunu, dedi,

Saat on iki olmuş, biz daha tencereyi ateşe koyamamıştık.

Karım,

— Allaaşkına siz nasıl kullanıyorsunuz bunu? dedi.

Yaşlıca bir hanım,

— Kızım, dedi, bizde düdüklü tencere var ama ne olur ne olmaz, patlar diye ben lâstiğini çıkardım, bildiğimiz tencere gibi kullanıyorum.

— Ycoo, daha da geç pişiriyor, ama ne de olsa düdüklü işte...

— O zaman çabuk pişiriyor mu?

Karım, başka bir misafir hanıma sordu:

— Sizin düdüklünüz var mı?

— Aaa, var tabii...

— Nasıl kullanıyorsunuz?

— Doğrusunu istersen şekerim, ben geçen sene aldım ama, daha kullanmadım, duruyor.

Başka bir misafir hanım da düdüklü tenceresini su kabı olarak kullandığını itiraf etti.

Saat on üç olmuştu. Karıma,

— Komşulara sor, nasıl olsa hepsinin düdüklü tenceresi var... dedim.

Karım yarım saat kadar komşuları dolaştıktan sonra, elinde düdüklü tencereyle pek üzgün döndü:

— Münevver hanım kapağını kapamadan kullanıyormuş. Berin Hanım, korkusundan daha hiç kullanmamış. Huriye Hanım da bir kere düdüklüyle yemek pişirmiş, ama kapağını açamamış, iki aydır yemek içinde duruyormuş...

— Peki ne yapacağız?

— Üst kattakilerin hanımı gezmiye gitti, kocası evde... Bir kere de sen komşumuza gittim. Kapıyı açan pijagit sor...

Tencereyi alıp, üst katta oturan malı komşumuza

— Affedersiniz, dedim, rahatsız ettim. Sizde düdüklü tencere var mı?

Adam, övünür gibi göğsünü kabartarak,

— Tabii var... dedi.

Büyük bir sevinçle,

— Nasıl kullanıldığını öğretir misiniz?

Adam,

— Bir dakika içeri buyurun dedi. Beni mutfağa göttürdü, bir elini

Devamı 7 nci sayfamızda

Işçiler verilen sözler tutulmuyor, dedi. (Gazeteler)

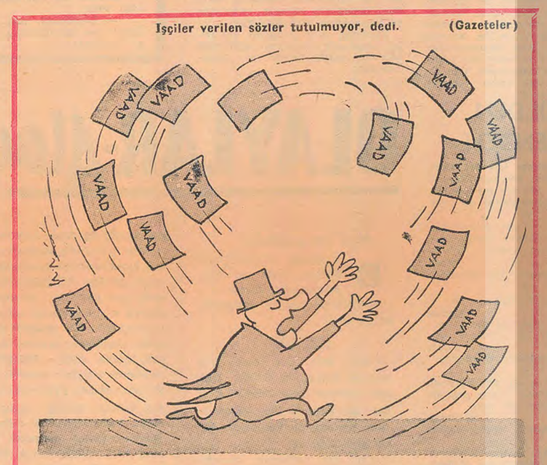

POLİTİKA RÜZGARI

PARASIZ KOLLEKSİYON YAPABİLİRSİNİZ

Zübük kolleksiyonu pul veya eski para koleksiyonlarından çok daha kıymetlidir. Bugün ne kadar. Zübük kolleksiyonu yapmadınız sa size bulunmaz bir fırsat veriyoruz.

PARASIZ KOLLEKSİYON

25 lira göndererek bir yıllık abone olan her okurumuza şimdiye kadar çıkmış olan ilk yirmi altı sayımızı parasız gönderiyoruz. Çok kıymetli bir kolleksiyon kazanmak isyorsanız bu fırsatı kaçırmayınız.

BIR FIRSAT

Bir çağı en iyi anlatan belge, o çağın mizah gazeteleridir. Zübük koleksiyonu yapın elinizde bulunmaz bir hazine olacaktır. Zübük koleksiyonu durduğu yerde değerlenecek bir hazinedir. Parasız Zübük koleksiyonu yapmak fırsatını kaçırmayınız.

Adres:
Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İstanbul

Sabahattin Ali'den bir masal

SIRÇA KÖŞK

Bir zamanlar boş gezmeyi iş yapmaktan çok seven üç arkadaş varmış. Bugünden yarına geçinmek, gittikleri yerlerin birinden yüz bulsalar beşinden kovulmak canlarına tak demiş. Alın teriyle kazanıp gönül rahatlığıyle yemeyi de gözlerine kestiremezlermiş, çünkü elleri de işe yatkın değilmiş. Bir gün, uzun bir yolculuktan sonra, yüksekçe bir tepede oturup aşağıdaki ovada yayılan şehre garip garip bakarlar, acaba bu bilmediğimiz yerde nasıl karşılanacağız? diye acı acı düşünürlerken, içlerinden birinin aklına yaman bir fikir gelmiş, hemen yerinden fırlayıp:

«Gelin benimle beraber, bu şehirde sırça köşk yapalım; ömrümüzün sonuna kadar bolluk içinde rahat yaşarız» demiş.

Öteki(ler):

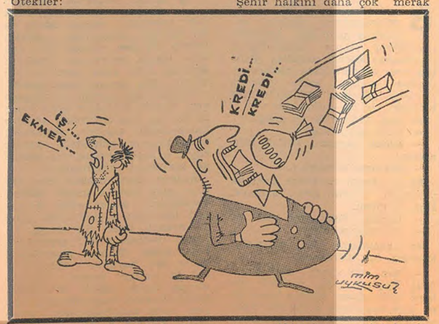

«Bu sırça köşk te nedir?» diye sormuşlar, beriki.

«Durmayın, vakit kaybetmiyelim, yolda anlatırım!» diye onları peşine takmış, bayırdan aşağı kuş gibi inmeye başlamışlar.

Elebaşları yolda üç beş sözle arkadaşlarına şehre varınca nasıl davranacaklarını öğretmiş.

İndikleri şehir, o memleketin başşehri imiş. Bu memlekette bütün millet çalışır, herkes elinden gelen işi yapar, kendi başına buyruk beyler gibi yaşarmış. Tarlalarda, dükkânlarda insanlar arı gibi çalışır, kazanan kazanmıyana destek olur, malını lüzumuna göre başkasıyla değişir, kavgasız dövüssüz, efendisiz uşaksız, ömrünün sonunu bulurmuş. Gündelik işlerini gördürmek. nizalarını yatıştırmak için aralarından seçtikleri adamlar hemşehrilerine hizmet etmekten başka birşey düşünmez, zorbalığı akıllarına bile getirmezlermiş.

Bizim üç ahbap geldikleri sırada şehrin pazarıymış. Sokaklar da ekinler, yemişler, dokumalar, kumaşlar, demirler, kömürler küme küme durur, alıcı ile verici aracısız iş görürmüş.

Ahbaplar, önceden aralarında söz birliği ettikleri üzere, sokaklarda aylak aylak dolaşıp etraflarına bakarlar, başlarını sallayıp, yanlarından geçenlere duyuracak şekilde:

«Allah Allah... Amma da acaip memleket hal..» diye söylenirlermiş.

Bir sokak gitmisler, öbür sokağa varmışlar; ondan çıkıp başkasına dalmışlar, ama hep şaşkın şaşkın aynı sözleri tekrarlamışlar. Git gide arkalarına bir sürü meraklı takılmış, bu yabancılar memleketin nesini acaip buldular acaba? diye aralarında soruşturmaya başlamışlar. Nihayet birisi dayanamayıp yabancılara sormuş:

«Neye şaşıyorsunuz Allah aşkına?»

Ahbapların elebaşısı:

«Yahu sizin memleketin sırça köşkü nerde?» diye sormak istemiş.

«Ne sırça köşkü?»

«Nasıl? Sizin sırça köşkünüz yok mu?»

«O da neymiş?»

Elebaşı yanındaki dostlarına dönüp:

«Aman yarabbi, daha sırça köşkün ne olduğunu bilmiyorlar, böyle memlekette durulmaz, hemen yolumuza gidelim!» demiş.

Şehir halkını daha çok merak sarmış. Ahbapların peşini bırakmamışlar. Beş on adım sonra önleyip tekrar sormuşlar:

«Canım, neymiş şu sırça köşkü? Anlatın bakalım pek lüzumlu bir şeyse biz de yaptırırız!»

«Lüzumlu ne demek? Sırça «Canım neymiş şu sırça köşk? bağlanmıyan memleket olur mu?.. Haydi dostlar gidelim!..»

Halk arasında ayak üstü bir danışmalar, sonra yabancıların yanına sokulup:

«Bizim başka şehirlerden ne diye noksanımız olsun. Mademki bu kadar lâzımmış, hadi hep beraber şu sırça köşkünü yapıverelim!..» demişler.

Yabancıların elebaşısı:

«Olmaz... Olmaz... Sırça köşkü yapmak o kadar kolay değil. Masraf ister, malzeme ister, işçi ister. Bırakın bizi sırça köşkü olan bir şehre gidelim!» demiş. Ama halk bırakmamaşlar. «Ne lâzımsa verelim, kimselerin memleketinden aşağı kalmak istemeyiz!..» diye direnmiş.

Oturup hesabını yapmışlar, hemen işe başlamışlar. Üç ahbap sırça köşkün mimarlığını üstüne almış, halk arasından işçi seçmiş, arabacı ayırmış, şehrin en büyük meydanına kum taşımaya başlamış. Bir kısmı da bu işte çalışanlara yiyecek, içecek getirir, giyim eşyası tedarik edermiş, Nihayet camlar eritilmiş, sırça duvar yükselmiş, bir kat tamam olunca üç ahbap içine yerleşmişler, halka demişler ki:

«İşte. Sırça köşk oldu demektir. Daha tamam değil, memleketinizin şanına lâyık büyüklükte değil ama, o da olur. Şimdi bunu iyi muhafaza etmek lâzım, büyütmek lâzım, adam ayırın, yiyeceği içeceği artırın, aranızdan seçtiğiniz adamları da dağıtın, biz her işinize bakarız...»

Halk, artık bir sırça köşkümüz var diye sevinmiş, kendi yediğinden giyindiğinden kesip sırça köşkte oturanlarla onların hizmetine ayrılanlara vermeğe başlamış. Az sonra sırça köşkten emir çıkmış:

Bir kat daha çıkmak lâzım. Burası hem bize, hem hizmetimize bakanlara dar geliyor.»

Arabalar yeniden kum taşımış, sırça köşkün efendileriyle onlara hizmet edenlere, yapıda çalışanlara sürülerle koyun, çuvallarla ekin, küfelerle yemiş getirmiş. İkinci kat tamam olunca üç ahbap oraya da halk arasından kendi işlerine yarıyabilecek olanları seçip yerleştirmişler. Onar da burada ekmek elden su gölden yaşamanın tadını alınca sırça köşkün çok lüzumlu bir şey olduğuna inanmışlar, hemşerilerinin de inandırmak için gayrette kusur etmemişler.

Bu yolda sırça köşk yükseldikçe yükselmiş, kat üstüne kat binmiş. İçi doldukça dolmuş, sırça köşke girmenin kolayını bulan oradan çıkmak istemez, bunun tersine dışarıda kalanlar yolunu bulup içerde bir yer kapmıya uğraşırmış. Ama sırça köşkte oturanlarla onlara hizmet edenleri beslemek te halkın belini pek bükmüş. Aralarında homurdananlar türemiş. Bir aralık:

«Sırça köşk lâzım, anladık, ama bu kadar çok odaya, bu kadar hazır yiyiciliğe ne lüzum var?» diye söyle bir görünecek olmuşlar. Üç ahbabın elebaşısı onlara her odanın vazifesini iyice anlatmış:

«İşte, demiş, şu odada ben otururum, sırça köşkün başında ben varım, bensiz bu iş yürür mü? Ben olmazsam sırça köşkünüz olur muydu?... Şu odalarsa baş yardımcılarımın... Ta gurbet ellerinden gelip sizi sırça köşke kavuşturduk, biz idare etmezsek ne köşk kalır, ne siz kalırsınız!»

Halk:

«Pek âlâ, demiş, ama bir sürü aylakçının ne lüzumu var? Meselâ şu odadaki ne iş görür?»

«O mu? Ne diyorsunuz? Sırça köşke giren malların hesabına o bakar bu malları toplıyanların başıdır. O olmasa hiç biriniz verdiğinizin nereye gittiğini bilemezsiniz. Buna gönlünüz razı olur mu?»

«Ecce... Şu odadaki?»

«Sırça köşke zamanında mal göndermiyenleri, noksan mal göndereenleri, sırça köşkün kadrini bilmeyip ona kastedenleri arar bulur... Öyle sütü bozukları başı boş bırakmak olur mu?»

«Peki, ya şuradaki?»

«Sırça köşke girip çıkanların defterini tutar.»

«Bunu da anladık, ya bu odadaki?»

«Sırça köşkün odalarını süpürür...»

Halk ne sorduysa cevabını almış, bütün odalarla bu odalarda aylak oturan insanların pek lüzumlu olduğuna inanmış; çünkü bunların kimi sırça köşkün ışıkçı başısı, kimi döşekçi başısı, kimi onun yamağı, kimi yamağın yamağı imiş. Eh, artık bir sırça köşk olduktan sonra, onun hizmetine bakanlar, sonra bu hizmete bakanların hizmetine bakanlar elbette olacakmış. Ama sırça köşktekiler arttıkça halkta onları doyuracak takat kalmamış. O zaman sırça köşkün adamları gelip herkesin yiyeceğini, giyeceğini zorla almışlar. Ayak direyenleri götürüp köşkün bodrumuna kapamışlar. Sırça köşkün de gözü doymak bilmez, istedikçe istermiş.

Baştakiler doğuştan tembel oldukları, sonradan yanaşanlar da çalışmayı çoktan unuttukları için, kendilerini besliyenlere, buna karşılık bir şeyler borçlu olduklarını akıllarına bile getirmezler valnız biribirinin hizmetine bakarlar, memleketin halkına, bir köyünün inekleriyle köpeklerine baktığı kadar bile göz kulak olmazlarmış. Ama halkın gözü yıldığı için elindekini avucundakini vermiş. Artık bir gün verecek bir şeyi kalmamış, çünkü sırça köşkten çıkan bir emirle herkes elindeki son koyunu da vermiye çağrılmış. Getirmişler teslim etmişler, söve saya dağılmışlar. Onların böyle homurdandığını, artık verecek birşeyleri kalmadığı için korkacak bir şeyleri olmadığını farkeden bizim ahbapların elebaşısı sırça köşkün balkonuna çıkmış, sesini tatlılaştırıp onlara demiş ki:

«Ey millet, bir çok şeyler verdiniz, büyük sıkıntılara katlandınız, ama dostun düşmanın hayran olduğu bir sırça köşk elde ettiniz. Onun azameti, onun parlaklığı yanında üç beş çuval ekin, dört beş davar nedir ki... Biz sizin şanınız, şereflniz için çalışıyoruz, sizin iyiliğinizden başka birşey düşünmüyoruz. Bakın bugün getirip bıraktığımız koyunların bile hepsini yemedik, boğazımızdan kestik, bir kısmını size geri vereceğiz. Bütün koyunların kelleleri halka dağıtılsın!»

Sırça köşkten çıkan bir çok hizmetkâr, biraz önce oraya canlı olarak giren, şimdi kesilip, yüzülüp kebap edilmiye başlanan koyunların kafalarını halka dağıtmışlar. Halk ekmek yerine kelleleriyle dağılmak üzereyken, aralarında canından bezmiş biri:

«Böyle basın da bana lüzumu yok!» diyerek, boynuzundan tuttuğu kelleyi fırlatıvermiş. İşte o zaman herkesin şaştığı bir şey olmuş; hızla gidip sırça köşke çarpan kelle orada şangırl... diye koskocaman bir delik açmış. Halk herşeyden sağlam, hiç bir zaman yıkılmaz, kırılmaz bildiği o koskoca sırça köşkün bu kadar çürük olduğunu görünce ellerindeki kelleleri biribiri arkasına ona fırlatmaya başlamış. göz açıp kapayıncaya kadar tuzla buz olan sırça köşk çökmüş, yıkılmış, için dekilerin çoğu cam kırıklarının altında ezilmiş, kapıya yakın yerlerdeki beş on kişi zor kurtulmuş...

Halk sırça köşkün enkazını çabuk temizlemiş, dünyada onsuz da yaşanılabileceğini anlıyarak eski hayatına dönmüş, ama sırça köşkün kötü hatırasını uzun zaman zihninden çıkaramamış, İhtiyarlar çocuklarına ondan bahsederlerken şu nasihatı vermeyi unutmazlarmış:
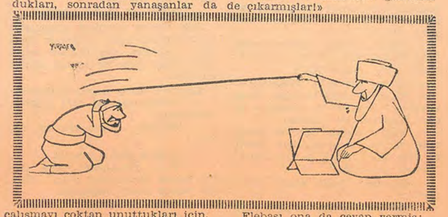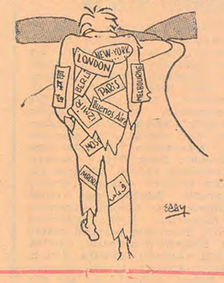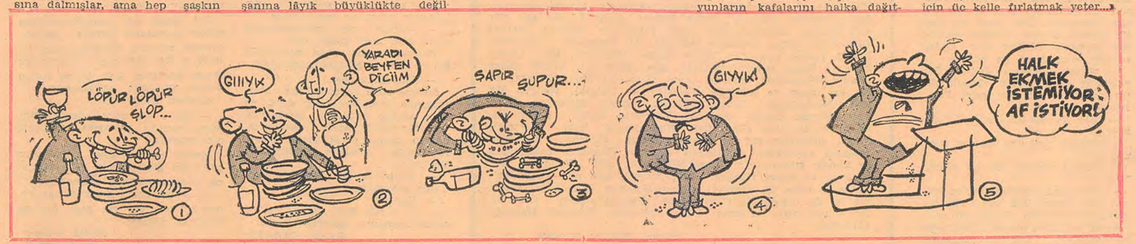
«Sakın tepenize bir sırça köşk kurdurmayınız, ama günün birinde nasılsa böyle bir sırça köşk kurulursa, onun yıkılmaz, devrilmez bir şey olduğunu sanmayın, en heybetlisini tuzla buz etmek için öc kelle fırlatmak yeter...»